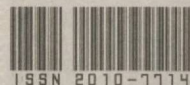

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНING ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

milliy

№ 17-18 (1068) 2020 йил 10 июнь, чоршанба
1995 йил 10 июндан чиқа бошлаган

5

Исломий молия тизимига йўл очилса, Ўзбекистонга фойсиз кредитлар кириб келади

8

«Маданиятни сингдирмоқ лозим, ҳаттоки, куч билан бўлса ҳам...»

Ўсиш нуқтаси

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 9 июнь куни миллий иқтисодиёт барқарорлигини таъминлашга доир долзарб масалалар муҳокамасига бағишланган йиғилиш ўтказди.

ЖАҲОН БАНКИ ПРОГНОЗИГА КЎРА, 2020 ЙИЛДА ЯЛПИ ГЛОБАЛ МАҲСУЛОТ 5,2 ФОИЗГА, АҚШДА ЯЛПИ ИЧКИ МАҲСУЛОТ 6,1 ФОИЗГА, РОССИЯДА 6 ФОИЗГА, ЕВРОПА ИТТИФОҚИДА 9,1 ФОИЗГА ТУШИШИ КУТИЛМОҚДА. ШУ БИЛАН БИРГА, ҲИТОЙДА 1 ФОИЗ, ЎЗБЕКИСТОНДА ЭСА 1,5 ФОИЗ ИҚТИСОДИЙ ЎСИШ БЎЛИШИ ТАХМИН ҚИЛИНМОҚДА.

КОРОНАВИРУС ПАНДЕМИЯСИ бутун дунё учун катта синов бўлмоқда. Вужудга келган глобал инқироз барча мамлакатлар иқтисодиётига жиддий таъсир кўрсатяпти.

✓ Адҳам Қўчқаров учун «ҳал қилиб бўлмайдиган» масаланинг ўзи йўқ
→ 2-саҳифа

✓ Депутат Элбек Қодиров огоҳлантиради
ТОШКЕНТДА ПЛАСТИК карталардан пул ўғирлаш ҳолатлари кўпаймоқда
→ 3-саҳифа

✓ Гиёҳванд моддаларни чегарадан олиб ўтиб пуллаётганлар қўлга олинди
→ 6-саҳифа

✓ Архивдаги 60 миллион ҳужжатнинг ярмидан кўпи рақамлаштирилди
ҲАДЁ АРХИВЛАРИДАГИ далолатнома ёзувларининг 31,1 миллиончаси рақамлаштирилди
→ 7-саҳифа

Сўхда янги ҳаёт бошланаяпти

Сўх воқеалари ижтимоий-иқтисодий муаммоларни парда ортита яшириш қандай воқеаларга олиб келиши мумкинлигини намоён қилди.

Фарғона вилоятининг Қирғизистон билан чегарадош туманида юз берган фожа — чиндан ҳам узоқ йиллар давомида оддий одамларнинг дарду ташвишига бефарқ қаралгани натижасидир. Бир қарашда оддий, ечими ҳам унчалар мураккаб эмасдек туюлган масалалар ортидан эса камбағаллик, ноумидлик сабаб халқни бездира бошлаган бир уюм муаммолар қалқиб чиқди.

Давлатимиз раҳбарининг ушбу ҳолатда бирон-бир масала эътибордан четда қолмаслиги ке-

раклиги ҳақидаги топшириғидан кейин мавжуд муаммолар обдон ўрганилиб, 2020-2022 йилларда Сўх туманини комплекс ривожлантиришга 500 миллиард сўм маблағ йўналтириш, 11 мингта янги иш ўрни ташкил этиш режалаштирилди.

Маълумотларга қараганда, туманда ободончилик ишлари бошланиб, бу ишларга минг нафар ёшлар жалб этила бошланган. Қўшни республика билан келишилган ҳолда яйловлардан фойдаланиш, сув муаммосини ҳал этиш, Қайроқ, Жавпая ва Тоён мавзелирини ўзлаштириш йўли билан эса аҳоли ўртасида ишсизлик муаммосини ҳал этиш юзасидан ҳам тизимли ишлар олиб борила бошланди.

Давлатимиз раҳбарининг ушбу ҳолатда бирон-бир масала эътибордан четда қолмаслиги ке-

Фуқарони қийноққа солиш жиноят

Маълумки, Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий кафолатларини кучайтириш, жиноят ишларини тергов қилишнинг тезкорлигини таъминлаш мақсадида, жиноят содир этишда гумон қилинган шахслар-

ни ушлаб туриш муддати 72 соатдан 48 соатга, қамоққа олиш ва уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чорапарини қўллаш, шунингдек, жиноят ишлари бўйича дастлабки тергов муддати 1 йилдан 7 ойга қисқартирилди.

7-бет

6

ДЕПУТАТ
ЖИНОЯТЧИЛАР
ИЗИГА ТУШДИМИ?

2020 ЙИЛИ ФАРҒОНАДА ЭКСПОРТЧИ КОРХОНАЛАРНИ ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ УЧУН **1 ТРИЛЛИОН** СЎМ ҲАМДА ТАДБИРКОРЛИК ЛОЙИҲАЛАРИ УЧУН **26 МИЛЛИОН** АҚШ ДОЛЛАРИ МИҚДОРИДА ИМТИЁЗЛИ КРЕДИТЛАР АЖРАТИЛАДИ.

7 ЎЗБЕК ХАЛҚИНИНГ МАРКАЗИЙ ОСИЁГА ТАЪСИРИ ВИЗАНТИЯНИНГ ЕВРОПАГА ТАЪСИРИГА ТЕНГДИР

Давлатимиз раҳбарининг 2020 йил 24 январда Олий Мажлисга йўлланган Мурожаатномасида Шарқ донишмандларининг «Энг катта бойлик — бу ақл-заковат ва илм, энг катта мерос — бу яхши тарбия, энг катта қашшоқлик — бу билимсизликдир» деган ҳикматли сўзлари келтирилиб, Янги Ўзбекистонда чинакам маърифат ва юксак маданият эгаси бўлиш ҳаммамиз учун узлуксиз ҳаётий эҳтиёжга айланиши кераклиги таъкидланган эди.

2 ЯНГИ ДОРИ ВОСИТАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИГА ТОПШИРИЛДИ

✓ Сўхлик ёшлар учун водий вилоятларидаги олий таълим муассасаларида 2020-2021 ўқув йилида давлат гранти асосида мақсадли равишда қўшимча 500 та ўрин ажратилади.

Сўхда янги ҳаёт бошланаяпти

Сўхликларни қийнаётган асосий масалалардан бири бу, албатта, йўл муаммоси бўлиб, Сўх – Риштон йўли икки давлат ҳукуматларининг ўзаро келишувига биноан очилмаган бўлди. Қайд этилишича, ҳудуддаги аҳолини ўнглаш ва ривожлантириш учун жами 843 миллиард сўм маблағ йўналтирилади. Шу йилнинг ўзигагина 288 миллиард сўмликдан ортқ иш бажарилади. Қисқа вақт ичида янги йўллар ётқизиши, аҳоли учун кўп қаватли уйлар қурилиши, 5,5 мингдан зиёд ёшларни иш билан таъминлаш, ҳудудда қурилиш маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ривожлантириш, электр таъминотини яхшилаш, тадбиркорликни қўллаб-қувватлашни кучайтириш каби режалар эса Сўхда янги ҳаёт бошланаётганидан далолат бермоқда.

Маҳаллий ҳокимлик вакиллари-нинг қайд этишларича, кейинги икки йил давомида Сўхда оз эмас, кўп эмас 98 та лойиҳа амалга оширилади. Шу ўринда, жисмоний шахслар ер ва мол-мулк солиғидан озод этилиб, яқка тартибдаги тадбиркорлар учун даромад солиғи ставкаси икки баробар камайтирилади. Минг гектар экин майдонларида сув таъминоти бутунлай қайта қуриб чиқилиб, яхшиланади.

Туман тиббиёт бирлашмаси бўлимлари, юқумли касалликлар шифохонаси, марказий шифохона тиббий асбоб-ускуналар ва махсус реанимобил билан таъминланади. Мактаблар, қишлоқ врачлик пунктлари, йўллар ва ижтимоий объектлар таъмирланади.

Айни пайтда Сўхда ишсиз ёшларни иш билан таъминлаш, ижтимоий муҳофазага муҳтож аҳолини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш мақсадида, пандемия шароитида савдо ярмаркалари, озиқ-овқат бозорлари уюштириляпти. Қуни кеча эса ижтимоий тармоқларда туман ёшларига 600 миллион сўмликдан ортқ 20 турдаги спорт жиҳозлари совға қилингани ҳақида хабар тарқалди.

Сўхлик ёшлар учун водий вилоятларидаги олий таълим муассасаларида 2020-2021 ўқув йилида давлат гранти асосида мақсадли равишда қўшимча 500 та ўрин ажратилади.

Давлатимиз раҳбари Сўх воқеаларига тўхталар эканлар, бу ҳудуддаги оғир вазият кеча ёки бугун пайдо бўлмаганини, бу ерда одамлар ишсизлик ва яшаш шароити оғирлигидан азият чекиб келганини таъкидладилар.

Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистонда Янги Сўх бунёд этиляпти.

Ўз мухбиримиз

Ўзбекистонлик олимлар яратган дори воситаси соғлиқни сақлаш вазирлигига топширилди

Инновацион ривожланиш вазирлиги томонидан 9 июнь куни Хитой – Ўзбекистон тиббий технопаркида ишлаб чиқилган қарийб 20 минг дона «Рутан» дори воситаси Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига бегараз асосда топширилди.

Тақдимот маросимида ЎзРФА Биоорганик кимё институти директори, академик Шавкат Солиҳов, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Санитария-эпидемиологик осойишталик агентлиги директори ўринбосари Баҳром Алматов, Фармацевтика саноатини ривожлантириш агентлиги директори Сардор Қориев, Инновацион ривожланиш вазири ўринбосари Олимжон Тўйчиев, Хитой – Ўзбекистон

тиббий технопарки директори Шарофиддин Мирзааҳмедов иштирок этди.

ЎзРФА Биоорганик кимё институти олимлари яратган грипга қарши «Рутан» дори воситаси хитойлик олимлар ўтказган синовлар натижасида SARS CoV-2 типидagi грип вируси таъсирини 78,3 фоизга сусайтириш хусусиятини намоён қилган. Шу боис, «Рутан» GMP талабларига жавоб берувчи Хитой – Ўзбекистон тиббий технопаркида тайёр дори воситаси сифатида ишлаб чиқилди. 11 минг ўрам ушбу дори воситаси коронавирусга қарши гуманитар ёрдам сифатида Эронга ҳам юборилган эди.

Инновацион ривожланиш вазирлиги билан ҳамкорликда ишга туширилган Хитой – Ўзбекистон тиббий технопаркига 20 миллион доллар миқдорида инвестиция киритилган

бўлиб, 300 та иш ўрни ташкил этилган. Марказнинг ўзига хослигидан иборатки, бу ерда Шарқ табобатида хосанавий даволаш усуллари билан бирга, Ғарб тиббиётининг илғор ютуқларидан кенг фойдаланилади.

Бугунги кунда технопаркда дори препаратларини 8 хил қурилишда ишлаб чиқарадиган фармацевтика заводи фаолият юритмоқда. Завод GMP талаблари ва халқаро стандартларга тўла жавоб беради.

G M P (G o o d

Manufacturing Practice) – дори воситалари, тиббиёт ускуналари, диагностика жиҳозлари, озиқ-овқат маҳсулотлари, биологик фаол қўшимчаларни ишлаб чиқариш меъёрлари, қоидалари ва кўрсатмаларини муҳассам этган халқаро тизим бўлиб, бирор препарат яратилса, уни рўйхатдан ўтказувчи ташкилот томонидан жорий этилган талабларга мос равишда ишлаб чиқарилишини таъминлайди.

ЎзА

Депутат «ZOOM» орқали сайловчилар билан учрашди

Маҳаллий кенгаш депутатлари орасида биринчи бўлиб, Мирзо Улуғбек туман Кенгаши депутати Жаҳонгир Зияев «ZOOM» видеодастур орқали ўз сайловчилари билан мулоқот ўтказди.

Видеоанжуманда «Чимён» маҳалласи ҳудудидаги кўпқаватли уйларнинг бошқарувчилари иштирок этдилар.

– Сайловчиларим билан мулоқот уюштиришни анчадан буён режалаштириб юргандим, – дейди депутат. – Чунки карантин пайтида уйма-уй юриш аҳолига ноқулайлик туғдиради. Энг муҳими, сайловчилар билан гаплашиб, «Депутатлик сўрови» орқали ҳал этиладиган муаммоларни аниқлаб олдик. Айрим масалаларни жойига чиқиб ўрганишга келишдик.

Депутатнинг маълум қилишича, «домком»лар билан мулоқотда асосан коммунал соҳага оид масалалар муҳокама этилган. Ху-

сусан, кўпқаватли уйларда иссиқ ва совуқ сув, газ босими камайиб кетаётгани масалалари ўртага ташланган, айрим фуқароларнинг эса «ЖЭК»лар фаолиятдан норози бўлаётгани маълум қилинган.

– Депутатимизнинг масофадан туриб мулоқот қилиши техник жиҳатдан бир оз ноқулайлик туғдирган бўлсада, кўпчиликка маъқул келди, – дейди «Чимён» маҳалласи оқсоқоли Давлатбой Тожимуратов. – Шу боис, улар томонидан ҳар ойда бир бор шундай мулоқот ўтказиш тақдирини билдирилди. Бундай мулоқот усули одамларни овора бўлишдан ҳам сақлар экан.

Видеоанжумалда якунида депутат сайловчиларга ижтимоий тармоқлардаги манзилни маълум қилиб, ҳар қандай масалада муносабат қилишлари мумкинлигини айтган.

Мирзо Улуғбек туман кенгаши

Кутинг!

✓ Маҳаллий кенгашларда

Тошкент вилояти:

«Сих ҳам, кабоб ҳам қуймасин».

Депутат амалий иш билан ана шундай жавобга жавоб қайтарди

Аксарият ҳолларда бирон идорага мурожаат қилсангиз, кўпгина раҳбарлар «сих ҳам, кабоб ҳам қуймайдиган» қилиб жавоб қайтаришади: «Бу масалани кейинги йил давлат дастурига киритиш мўлжалланган».

Бўстонлик тумани Кенгаши депутати Шавкат Нишонновга фуқаролар қабристон йўлини таъмирлаш юзасидан ёрдам сўраб мурожаат қилишганди. Аммо унинг «депутатлик сўрови»га ҳам юқоридагидек жавоб қайтарилди: «Бу масалани 2022 йилда «Обод маҳалла» ва «Обод қишлоқ» дастурига киритиш мўлжалланган».

Хўш, энди яна икки йил кутиш керакми? Жа-

воб ҳам мужмал: «киритиш мўлжалланган». Демак киритилмай қолиши ҳам мумкин.

Депутат иккиланмасдан қишлоқда туғилиб ўсган ва бугун тадбиркорлик билан шуғулланаётган фуқароларга мурожаат қилди. Ҳожи она Зулайхо Бекова ва Аливой Мавлоновлар иккиланмай депутат ташаббусини қўллаб-қувватлашди. Тез кунларда қабристон йўли бутунлай янгиланиши айтилмоқда.

Андижон вилояти:

Адҳам Қўчқаров учун «ҳал қилиб бўлмайдиган» масала йўқ

Марҳамат туман Кенгаши депутати Адҳамжон Қўчқаровнинг «Депутатлик сўрови» билан «Дўстлик» маҳалласи фуқароларининг «ҳал қилиб бўлмас» муаммосига ечим топилди. Яъни, 15 йилдан буён истеъмолга яроқсиз ариқ сувини ичиб келган аҳоли энди тоза ичимлик суви ичадиган бўлди.

Қашқадарё вилояти:

Навбат қайси туманга келди?

Депутат Мавлуда Юлдошева ташаббуси билан Шахрисабз шаҳрида «Хизмат – беминнат» лойиҳаси доирасида иккита бепул ўқув курси ташкил этилган бўлса, ўтган ҳафта партия Касби туман кенгашининг «Аёллар қаноти» томонидан яна бир ўқув курсига «старт» берилди.

Қорақалпоғистон Республикаси:

«Миллий тикланиш» учун муаммонинг «арзимагани» бўлмайди

Нукус шаҳар «Қос булақ» маҳалласининг «Айдар» кўчасида яшовчилар шу пайтгача электр симларини ўтказиш учун қўлбола ёғоч тўсинлардан фойдаланиб келишарди. Шаҳар электр тармоқлари корхонаси эса бу масалага «арзимаган муаммо» сифатида қараб, мурожаатларни эътиборсиз қолдирарди.

Аммо Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесидаги «Миллий тикланиш» демократик партияси фракцияси аъзоси Венера Каленованнинг бу борадаги мурожаатини электрчилар «арзимас муаммо»лар рўйхатига кирита олмадилар. Шу тариқа депутат аралашуви билан «Айдар» кўчасидаги сим ёғочлар тезда махсус тўсинларга амлаштирилди.

СУРХОНДАРЁЛИК
ДЕПУТАТ
СИРДАРЁГА
ҚАШАРГА КЕЛГАН
1000 НАФАР
ҚУРУВЧИГА ОШ
ТАРҚАТДИ

Келгуси сонларда

Билимсизлик - инсоният учун энг қоронғи
тун. Халқингни асрлар оша боқмоқчи бўлсанг,
билим, илм эк!

КОНФУЦИЙ

Иқтисодиёт барқарорлигини таъминлаш бўйича асосий йўналишлар белгиланди

Ўзбекистон
Республикаси
Президенти Шавкат
Мирзиёев 9 июнь кун
миллий иқтисодиёт
барқарорлигини
таъминлашга доир
долзарб масалалар
муҳокамасига
бағишланган йиғилиш
ўтказди.

Коронавирус пандемияси бутун дунё учун катта синов бўлмоқда. Вужудга келган глобал инқироз барча мамлакатлар иқтисодиётига жиддий таъсир кўрсатяпти. Жаҳон банкининг прогнози бўйича 2020 йилда ялпи глобал маҳсулот 5,2 фоизга, АҚШда ялпи ички маҳсулот 6,1 фоизга, Россияда 6 фоизга, Европа Иттифоқида 9,1 фоизга тушиши кутилмоқда. Шу билан бирга, Хитойда 1 фоиз, Ўзбекистонда эса 1,5 фоиз иқтисодий ўсиш бўлиши тахмин қилинмоқда.

Ўтган уч ойда юртимизда иқтисодиёт тармоқларига 2,3 триллион сўм солиқ имтиёзлари берилди, Инқирозга қарши курашиш жамғармасидан 3,6 триллион сўм ажратилди.

Йиғилишда давлатимиз раҳбариятига ёндашув ва инструментларни қўллаш орқали жорий йил иқтисодиётда ўсиш суръатларини таъминлаш учун барча имкониятлар борлигини таъкидлаб, шу борадаги 8 та асосий йўналишни кўрсатиб ўтди.

Биринчи — иқтисодиёт ва бюджет барқарорлигини таъминлаш;

иккинчи — камбағалликни қисқартириш ва аҳоли бандлигини ошириш;

учинчи — банк тизимидаги ислохотларни жадаллаштириш;

тўртинчи — тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни қўлайлаштириш;

бешинчи — экспорт салоҳиятини ошириш ва валюта тушумларини таъминлаш;

олтинчи — саноатда рақобатбардошликни кучайтириш;

еттинчи — кичик бизнесни ривожлантириш;

саккизинчи — рақамли технологияларни барча тармоқларда кенг жорий қилиш устувор вазифалар этиб белгиланди.

Биринчи масала муҳокама қилинар экан, бюджет тушуми ва харажатларини оптимallashtiriш топширилди. Корхоналар фаолиятини қайта тиклаш ва солиқ маъмуриятичилигини яхшилаш ҳисобига қўшимча даромадларни таъминлаш, ташқи қарз битимларини тузишда белгиланган чекловдан ошмаслик бўйича кўрсатма берилди.

Иккинчи йўналиш бўйича бу йил 810 мингта доимий иш ўрнини қайта тиклаш, 310 минг доимий ва 633 мингта мавсумий иш ўрни яратиш зарурлиги таъкидланди.

Жорий йил 8 июнь кун қабул қилинган "Тадбиркорлик фаолияти ва ўзини ўзи банд қилишни давлат томонидан тартибга солишни соддалаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Президент қарорига мувофиқ, ўзини ўзи банд қилувчи фаолият турлари сони 24 тадан 67 тага кўпайтирилди.

Давлатимиз раҳбари Хитой

тажрибасидан келиб чиқиб, камбағаллик даражаси юқори бўлган қишлоқларга вазирлик ва идораларни бириктириб, муҳтожларга қўмаклашиш тизимини яратиш, оилавий тадбиркорлик ва томорқчиликни ривожлантириш бўйича топшириқлар берди. Давлат гранти ҳисобига тахсил олган талабаларни 3 йил муддатда шундай ҳудудларга меҳнат фаолияти учун йўналтириш таклифи билдирилди.

Маълумки, банк тизимида катта ислохотлар белгиланган. Йиғилишда бу чораларни жадаллаштириб, давлат улушига эга ўн та банкда трансформация жараёнини ўз вақтида амалга ошириш, фоиз ставкаларини инфляцияга қарши сиёсат билан уйғунлашган ҳолда пасайтириш муҳимлиги таъкидланди.

Жорий йилда тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб этиш ва ўзлаштириш бўйича Бош вазир ўринбосарларига топшириқлар берилди.

Пандемия шароитида экспортни ошириш ва валюта тушумларини таъминлаш жуда долзарб масала. Ташқи бозорларда талабнинг кескин камайиши экспортчи корхоналаримизга жиддий таъсир қилмоқда.

Шу муносабат билан, бешинчи устувор йўналиш ўларок, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлигига экспорт кўрсаткичини 2019 йил-

гидан кам бўлмаган миқдорда таъминлаш бўйича қўшимча чоралар кўриш юзасидан топшириқлар берилди.

Йиғилишда саноатни ривожлантириш масалаларига ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Айрим тармоқларда хомашёни чуқур қайта ишлаш ва қўшимча қийматли маҳсулотлар ишлаб чиқаришнинг яхлит занжирини яратилмагани кўрсатиб ўтилди.

Мисол учун, мисни қайта ишлаш 25 фоиз, ипакчиликда 20 фоизга ҳам етмайди. Тармоқлараро кооперация ҳам тўлиқ йўлга қўйилмаган. Жумладан, электротехника ва қишлоқ хўжалиги соҳаларида ўзаро кооперация ҳисобига камида 80 миллион долларлик маҳсулот тайёрласа бўлади. Ёки кимё саноати тўқимачилик учун синтетик тола ва полиэстер, автомобилсозлик ҳамда қурилиш материаллари соҳасига қорд ва турли бўёқлар, озиқ-овқат саноатига ароматизаторлар етказиб бериши мумкин.

Шу боис замонавий технологиялар трансферини йўлга қўйиш, тармоқларнинг энергия самарадорлиги ва рақобатдошлигини оширишни назарда тутувчи Саноат сиёсати стратегиясини ишлаб чиқиш зарурлиги таъкидланди.

Кимё, тўқимачилик, қурилиш материаллари, автомобилсозлик, электр тех-

никаси ҳамда озиқ-овқат саноатларига алоҳида эътибор қаратиш, давлат корхоналарини ислоҳ қилиш жараёнини жадаллаштириш бўйича кўрсатмалар берилди.

Мамлакатимизда кичик бизнес иқтисодиётнинг ўсиш нуқтаси этиб белгиланган. Йиғилишда тадбиркорларга эркин рақобат муҳитини яратиш учун хусусий мулкчиликни ҳимоя қилишга қаратилган суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ этиш зарурлиги таъкидланди.

Юқори технологияли тармоқларда кичик бизнес ҳиссаси камлиги қайд этилиб, бундай субъектларни давлат томонидан рағбатлантириш механизминини ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди. Худудларда кичик саноат зоналари ташкил этиш бўйича топшириқлар берилди.

Маълумки, 8 июнь кун Президентимиз ҳузурида ўтказилган тақдирот чоғида рақамли технологияларни тезкор ривожлантириш, уларни барча тармоқларда кенг жорий қилиш вазифалари келишиб олинган эди. Бу борадаги ишларни саккизинчи устувор йўналишга мувофиқ ташкил қилиш лозимлиги кўрсатиб ўтилди.

Йиғилишда мутасадди раҳбарлар иқтисодиётни ривожлантириш бўйича қисқа ва ўрта муддатда амалга ошириладиган ишлар юзасидан ўз таклифларини билдирди.

Ў.А.

Келажакка йўналтирилаётган миллиардлар

Кеча Фарғона вилояти ҳокими, "Миллий тикланиш" демократик партияси аъзоси, сенатор Шухрат Фаниевнинг тадбиркорларга йўллаган мурожаати эълон қилинди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев 5-6 июнь кунлари Фарғона вилоятига ташрифлари чоғида амалга оширилаётган кенг қўламли лойиҳалар, янгидан ишга туширилган ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш корхоналари фаолияти билан танишиб, тадбиркорларимизнинг давлатимизнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги ўрни ва роли тобора ортиб бораётганлигини мамнуният билан таъкидладилар. Фарғонадаги янгиланиш ва ўзгаришларга ҳамоҳанг равишда "Тадбиркор — бош ислохотчи" деган эзгу ташаббусни илгари сурдилар, — де-

йилади мурожаатда. Мамлакатимиз тараққиётининг бугунги босқичида Фарғона вилоятида иқтисодиёт тармоқларини ривожлантириш, фаол инвестициялар жалб этиш ва экспорт салоҳиятини ошириш, қурилиш, саноат, қишлоқ хўжалиги, илм-фан, таълим, соғлиқни сақлаш сингари соҳаларда тадбиркорлар чиндан ҳам қувонарли натижаларга эришмоқдалар.

Аммо ҳали жамиятимизда фаол тадбиркорлик маданиятини шакллантириш, барча ҳудудларда юксак маънавиятли, мустақил фикрлайдиган, Ватанимиз тақдири ва истиқболи учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир, замонавий ва фаол тадбиркорлар сафини кенгайтиришимиз зарур.

Мурожаатда шунингдек, тадбиркорлар томонидан жо-

рий йилнинг ўтган даврида вилоят иқтисодиётига 332,5 млн. АҚШ доллари миқдорида тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар киритилгани, бугунги кунда 415 та хорижий инвестиция иштирокидаги қўшма корхоналар фаолият кўрсатаётгани ҳамда йил якунига қадар улар сонини 600 тадан ошириш бўйича изчил ишлар олиб борилаётгани таъкидланди.

Хусусан, Президентимиз топшириқлари асосида 2020 йил пул тушуми кескин қисқарган корхоналарни айланма маблағ билан тўлдирish ва экспортчи корхоналарни қўллаб-қувватлаш учун 1 триллион сўм, жаҳон банки иштирокида эса қишлоқ жойларида тадбиркорлик лойиҳалари учун 26 миллион доллар миқдорида имтиёзли кредит маблағлари

ажратилиши, тижорат банкларининг оилавий тадбиркорликни ривожлантириш дастурлари доирасида 400 миллиард сўм кредит ажратилиши белгилангани маълум қилинди.

Қайд этилишича, мавжуд имкониятлар ва тадбиркорларнинг фаол ташаббускорлиги асосида келгуси икки йилда вилоятда 16,5 триллион сўмлик 1047 та истиқболли лойиҳа амалга оширилиб, 41 мингта иш ўрни яратилади. Жорий йилнинг ўзида 7,1 триллион сўмлик 744 та лойиҳани ишга тушириш ва қарийб 21 мингта иш ўрни яратиш режалаштирилган.

Миллий ҳунармандчилик соҳасида эса 123 миллиард сўмлик 2 минг 445 та лойиҳа амалга оширилиб, 9 минг 200 та янги иш ўрни яратилиши кўзда тутилган, дейилади мурожаатда.

(Бошланиши 1-бетда)

Маҳаллий кенгашларда

Тошкент шаҳри:

Депутат Элбек Қодиров огоҳлантиради

Тошкентда пластик карталардан пул ўғирлаш ҳолатлари кўпаймоқда. Шу боис, картангиз «расмини», «парол»ини билмайди-ку» дея беғоналарга жўнатиб юрманг. Ваҳоланки, беғона шахс картадаги рақамлар, яъни реквизитларингиз орқали масофавий хизмат кўрсатиш тизимига улашниш ва уяли телефонингизга келган «СМС-хабарнома»даги махфий код ёки рақамни билиб олган, картангиздаги маблағни ҳеч қандай қийинчиликсиз ўзлаштириши мумкин.

Мисол учун, фарибгар телефон орқали ўзини банк ходими ёки хайрия ташкилотчиси сифатида таништириб, картангиздан маълум миқдорда маблағ ўтказиб беришни таклиф қилиб,

«сотка»нгишга келган «тасдиқловчи код»ни сўраши мумкин. Халқ депутатлари Шайхонтоҳур туман Кенгаши депутати Элбек Қодировнинг таъкидлашича, бундай ҳолатда ушбу кодни уларга зинҳор ошкор қилмаслик керак ва бу ҳолат бўйича тезда ички ишлар органига хабар бериш лозим!

Сурхондарё вилояти:

Муаммоларни фақат қоғоздагина ҳал қилиш даври ўтди

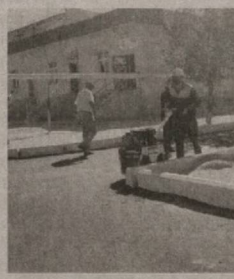
Бойсун туман Кенгаши депутати Самад Баҳовиддинов аҳоли муаммоларини фақат қоғозда ҳал қилиб келиш ҳадисини олган айрим мутасаддиларга "Депутатлик сўров"лари билан тинчлик бермай қўйди...

Яқинда депутат ўз маҳалласидаги 346 та хонадонни тўлиқ ичимлик суви билан таъминлаш масаласини ижобий ҳал қилиб, сайловчиларнинг яна бир бор ишончини оқлади.

Хоразм вилояти:

Ҳашарчи депутатдан ўрганинг!

Қаловини топсанг, қор ҳам ёнади, денганларидек Гурлан туман Кенгаши депутати Дилфуза Яхшимуратова "Пахтакор" маҳалласида яшовчи ижтимоий ҳимояга муҳтож фуқаро Баҳром Ёдгоровнинг уйини таъмирлатиб берди. Депутат кимдандир ёрдам кутиб ўтирмай, маҳалладошларини ҳашарга чақириб, фуқаронинг уйини таъмирлаб берди. Ҳомийлар эса қурилиш материалларидан ёрдам кўрсатишди.

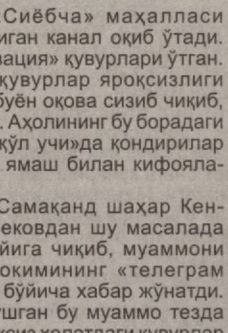

Самарқанд вилояти:

30 йилда эси қирмаганларга ҳоким «мастер класс» ўтди

Самарқанд шаҳрининг «Сиёбча» маҳалласи ҳудудидан шундай номланадиган канал оқиб ўтади. Канал тепасидан эса «канализация» қувурлари ўтган. Бунгаку эътироз йўқ. Аммо қувурлар яроқсизлиги оқибатида қарийб 30 йилдан буён оқова сизиб чиқиб, канал сувини ифлослантиради. Аҳолининг бу борадаги мурожаати эса шу пайтгача «қўл учи»да қондирилган эди. Яъни, қувурларни фақат ямаш билан кифояланшарди.

Яқинда маҳаллий аҳоли Самақанд шаҳар Кенгаши депутати Шоҳруҳ Алибековдан шу масалада ёрдам сўрашди. Депутат жойига чиқиб, муаммони обдон ўрганди ва вилоят ҳокимининг «телеграм мессенжер»ига мавжуд ҳолат бўйича хабар жўнатди. Вилоят ҳокими эътиборига тушган бу муаммо тезда ҳал қилинди. Энг асосийси яроқсиз ҳолатдаги қувурлар бутунлай янгисига алмаштирилди.

Навоий вилояти:

Қарор қатъий, шикоятга ўрин йўқ!

Халқ депутатлари Учқудуқ туман Кенгаши сессиясида "Миллий тикланиш" демократик партияси депутатлик гуруҳи туман ҳокимининг 2020-2022 йилларда ички йўллари таъмирлашга доир қарори ижроси юзасидан Молия бўлими, Ободонлаштириш бошқармаси ҳамда Йўллардан фойдаланиш унитар корхонаси раҳбарларининг ҳисоботидан қониқарли ҳосил қилмай, қарор ижросини қатъий таъминлаш юзасидан бир қатор талабларни қўйган эдилар.

Маълумотларга қараганда, сессия қарори ижросини таъминлаш мақсадида айни пайтда тумандаги ички йўллар таъмирланаётган экан.

Тақаббурилик калтабинлар ва
инсонийлик тариқидан чиққанларнинг
хислатидир.

Хусайн Воиз КОШИФИЙ

Муқимжон ҚИРҒИЗБОВ,
сиёсий шарҳловчи

МАЖОРИТАР САЙЛОВ ТИЗИМИГА ЎТИЛАДИМИ?

Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясининг 21-моддасига кўра, ҳар бир инсон бевосита ёки эркин сайланган вакиллар воситаси орқали ўз мамлакатини бошқаришда қатнашиш ҳуқуқига эга. Халқ иродаси ҳукумат ҳокимиятининг асоси бўлиши лозим, бу ирода даврий ва сохталаштирилмаган, ялпи ва тенг сайлов ҳуқуқидан, яширин овоз бериш йўли билан ёки овоз бериш эркинлигини таъминлайдиган бошқа тенг қийматли шакллар воситасида ўтказиладиган сайловларда ўз аксини топиши лозим, дея белгилаб қўйилган.

Турли лўғат ва қонунларда "сайлов" тушунчасига депутатлар ва бошқа мансабдор шахсларни овоз бериш йўли билан сайлаш, дея таъриф берилади. Сиёсий ва ҳуқуқий фанларга доир адабиётларда эса "сайловлар" ибораси ҳар бир депутатлик ўрнига ёки муайян мансабга икки ва ундан кўп номзодлар даъвогарлик қилиш шарти билан вакиллик органларини шакллантириш ёки мансабдор шахсларга ваколатлар бериш тарғиботи маъносини англатади.

Сайловларнинг бир неча функциялари бўлиб, уларнинг барчаси демократик жамият фаолиятини таъминлаш омили сифатида намоён бўлади. Сайловлар — бу ҳокимият ва сиёсий режимни легиитимлаштириш (лат. legitimus қонуний — ҳам қонуний, ҳам бу қонунийликни халқ эътирофи этиши) воситаси, сиёсат мазмунини аниқлаш шакли, фуқаролар томонидан ҳокимият фаолияти устидан назорат қилиш усули, сиёсий арбобларни танлаб олиш механизми ва албатта, сиёсий ҳаёт барометри саналади.

Ўзбекистонда ҳам кейинги икки йилда сайлов тизимини жамият ва давлат бошқарувида нисбатан таъсирчанлигини ошириш йўлида тизимли ишлар олиб борилди. Ҳеч шубҳа йўқки, мамлакатимиз сиёсий ҳаётидаги энг муҳим воқеалардан бири — бу Ўзбекистон Республикаси Сайлов кодексининг қабул қилиниши бўлди. Шу ўринда ушбу муҳим ҳужжат турли йилларда қабул қилинган сайлов қонунчилигига оид 5та қонунни ("Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида", "Фуқароларнинг сайлов ҳуқуқлари кафолатлари тўғрисида", "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида", "Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида", "Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси тўғрисида") ўзида мужассамлаштирганини таъкидлаш жоиз.

Кодекс икки қисм, 18 та боб, 103 та моддадан иборат бўлиб, унда бир-бирини тақрорловчи қоидалар бирлаштирилди, ҳужжатга янги ҳуқуқий қоидалар киритилди.

Хусусан, Ўзбекистон Экологик ҳаракати вакиллари учун Қонунчилик палатасига махсус 15 та депутатлик мандати квотаси ажратиш бекор қилинди.

Сайловчиларнинг эса ягона электрон рўйхатини тузиш ва сайлов компаниясида унга қатъий амал қилиш тартиби белгиланди.

Марказий сайлов комиссияси аъзоларининг дахлсизлиги, ягона сайлов участкасини шакллантириш, Сенат аъзолари сайланишини қонунлаштириш, участка сайлов комиссияси аъзолигига номзодлар кўрсатувчи субъектларни кўпайтириш юзасидан ҳам янги ҳуқуқий асослар мужассамлаштирилди.

2019 йилнинг 22 декабрида ўтказилган Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва маҳаллий вакиллик органларига ўтказилган сайловларнинг Янги Сайлов кодекси асосида ўтказилиши натижасида сайлов тизими жаҳон стандартлари талабларига жавоб берадиган институтга айланганини эса алоҳида таъкидлаш жоиз. Шунинг учун ҳам мустақил Ўзбекистоннинг сайловлар тарихида биринчи марта 2019 йил 22 декабрда ўтказилган сайлов халқаро ташкилотлар ва ривожланган мамлакатлар экспертлари томонидан ижобий баҳоланди.

Янги Ўзбекистонда тобора чуқурлашиб бораётган сиёсий ислохотларнинг ўзига хос жиҳати шундаки, бу жараёнлар изчиллик, тадрижийлик, халқчиллик, халқ розилигига эришиш, ошқоралик ва халқ иродаси асосида кечмоқда. Бунини Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳалари муҳокамаси порталига Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон миллий сайлов тизимини янада демократлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига қўйилганида ҳам кўриш мумкин.

Шуни қайд этиш жоизки, Фармон лойиҳасида сайловлар ўтказиш санасини декабрдан март ойига кўчириш тавсия этиляпти. Маълумки, депутатлар 5 йиллик муддатга сайланадилар. Аммо ушбу муддат тугамай туриб, декабрь ойида навбатдаги сай-

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон миллий сайлов тизимини янада демократлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармони лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши халқ розилиги принциpga асосланган янги Ўзбекистоннинг шаклланаётганини ҳам ифодалайди.

лов бўлиб ўтмоқда. Бу ҳолат биринчидан, парламентнинг беш йиллик ҳаётини сарҳисоб қилишда муаммоларни келтириб чиқараётган бўлса, иккинчидан, ҳали депутатнинг беш йиллик муддати тугамай туриб, унинг сайлов округида янги депутат сайланаётгани билан боғлиқдир. Қолаверса, қишининг совуқ кунларида чекка қишлоқ ва туманларда номзодлар билан ўтадиган учрашувларда аҳолининг иштирок этишида турли муаммолар пайдо бўлаётгани ҳам ҳеч кимга сир эмас.

Халқаро таърибага мурожаат этсак, Хитойда парламент — Халқ вакиллари умумхалқ кенгашига сайловлар олдин сайланган депутатларнинг депутатлик муддати тугаганидан кейин икки ой ўтиб — февраль ойида ўтказилади. Бундай сайловлар Италияда март, Россия Федерациясида сентябрь (Президент сайлови мартда), Францияда июнь, АҚШда ноябрь, Венгрияда апрель, Японияда октябрь ойларида бўлиб ўтади. Шу ўринда Италия, Япония ва яна ўнлаб мамлакатларда парламент ичидаги партиявий кучларнинг қарама-қаршилиги натижасида 4-5 йил ичида 2-3 мартагача парламент сайловлари бўлиши мумкинлигини ҳам айтиш жоиз. Бундай мамлакатларда эса сайловларни муайян муддатда ўтказиш ниҳоятда қийин масала ҳисобланади.

Ўзбекистонда ҳам 2015 йилги Президент сайлов-

лари 29 мартда ўтганини эсдан чиқармаслигимиз керак. Умуман олганда, мамлакатда сайловларнинг март ойида ўтказилиши кўпчилик таҳлилчилар томонидан маъқулланаётгани бежиз эмас. Бу таклифни сайловчиларнинг асосий қисми ҳам қўллаб-қувватлайдилар, деб ўйлайман.

Фармон лойиҳасида Қонунчилик палатасида сиёсий партиялар фракциясини тузиш учун камида 9 та депутатлик ўрнининг бўлиши шартлигига барҳам бериш демократик қадриятлар тоифасига киради. Чунки 9 депутатлик ўрнини эгаллай олмаган партия қандай қилиб ўз партияси нуқтаи назарини парламентда ифодалаши мумкин. Шунингдек, "сайловларда иштирок этиш учун сайловчиларнинг қўллаб-қувватловчи имзоларини (парламент сайловида 40 мингта, президентлик сайловида жами сайловчиларнинг 1 фоиз миқдориди) тўплаш шарт эмаслиги тўғрисидаги қоидадан ўрнатилган тақдирда ҳам демократик тамойилларга асосланган. Бу энг аввало, депутатлик ёки президентликка ўз номзодини кўрсатаётган сиёсий партиялар олдидаги катта бир тўсиқнинг олиб ташланиши, демакдир.

Фармон лойиҳасида белгиланганидек, "сиёсий партияларнинг сайловолди ташвиқотини молиялаштиришда давлат бюджетидан ажратилган маблағлардан кўп бўлмаган миқдорда хусусий маблағларни жалб қилишга рухсат бериш" қоидасининг ўрнатилиши ҳам жаҳон стандартлари ва халқаро таърибаларга монандидир. Чунки, ўтган даврда сиёсий партияларнинг молиялаштирилиши давлат молияси билан чеклаб қўйилиши натижасида аксарият партиялар молиявий қийинчиликларни бошидан кечирдилар.

Агар хорижнинг бу борадаги таърибасига мурожаат қилсак, Австралияда сиёсий партиялар йилгига ўрта ҳисобда давлат томонидан 58,1 млн., Канадада 48,5 млн. АҚШ доллари (хусусий молиялаштириш 17,5 млн., давлат томонидан молиялаштириш 31 млн. АҚШ доллари), Германия 110 млн. евро миқдориди маблағ олишларини кўриш мумкин. Шу билан бирга, сиёсий партиялар ўз бюджетларини аъзолик бадаллари ва ҳомиёлар ёрдамлари билан ҳам бойитиб борадилар.

Сиёсий партиялар ва сайлов компанияларига энг кўп маблағ ажратадиган давлат — бу Япониядир. Белгиланган тартибларга кўра, сиёсий партияларга ажратиладиган субсидияларнинг энг кўп миқдори Япониянинг ҳар бир фуқароси учун 250 иендан (2,3 АҚШ доллари) ошмаслиги керак. Субсидиялар (мамлакат миқёсида 295 АҚШ доллари тенг) эса партияларнинг охириги сайловларда вакиллик органларида эгалланган жойига қараб тақсимланади. Хусусий маблағ сифатида бериладиган ҳар бир ёрдам ҳажми 1500000 иендан (деярли 14000 АҚШ доллари тенг) ортиқ бўлмаслиги кўрсатилган.

АҚШда эса сиёсий партияларни қўллаб-қувватловчи нодавлат қўмиталар ҳам фаолият олиб боради. Улар фуқаролардан партиялар учун маблағ йиғайдилар. Лекин хусусий маблағлар ҳажми ушбу мамлакатда ҳам

чеклаб қўйилган (сайловнинг қандай давлат органига ўтказилишига қараб 2600 дан 10000 АҚШ долларигача). Австрияда бу кўрсаткич 2500 евро ташкил этади. Хусусий ёрдамларнинг чекланишидан мақсад — биринчидан коррупциянинг олдини олиш бўлса, иккинчидан, сиёсий партия ҳамда депутатликка номзоднинг ташқи кучлар таъсирига тушиб қолмаслигининг олдини олишидир. Ажратиладиган хусусий маблағларнинг қандай қадриятларга ишлатилиши олдиндан маълум эмаслиги, партия ва номзодлар имкониятлари ўртасида катта фарқланишга йўл қўймаслик учун ҳам АҚШда шундай йўл тутилган.

Шуни тан олиш жоизки, халқаро меъёрий ҳужжатлар ва ривожланган давлатлар таърибасида "сиёсий партияларнинг сайловолди ташвиқотини молиялаштиришда давлат бюджетидан ажратилган маблағлардан кўп бўлмаган миқдорда хусусий маблағларни жалб қилишга рухсат бериш" меъёрий қоидасини ўрнатиш кейинги ўн йилликларда шаклланган демократик қадриятлар сифатида сайловларнинг сифатли ва самарали амалга оширилишига ижобий таъсир қилади. Аммо, Фармон лойиҳасида хусусий маблағларни умумий ҳажми қанча бўлиши белгиланган сайловолди ташвиқотини молиялаштиришда ҳар бир жисмоний ёки юридик шахс томонидан ажратиладиган маблағ миқдори белгилаб қўйилса, мақсадга мувофиқ бўларди.

Бизнингча энг муҳими, ушбу Фармон лойиҳасида "парламент сайловларида мажоритар тизимдан аралаш (мажоритар пропорционал) тизимга ўтиш масаласини ўрганиб чиқиш" масаласининг қўйилишидир. Бундай янгилик ўз-ўзидан сиёсий партияларнинг жамиятдаги роли ва обрўсини кўтаришга хизмат қилади. Зеро, Европа ва Японияда сайловларнинг бу усулини қўллаш натижасида сайлов компанияларига нафақат йирик ва кучли партиялар, балки кичик партиялар, шунингдек, оз сонли ижтимоий қатлам ва гуруҳлар ҳам таъсир қила олиши учун шарт-шароитлар яратиб берилди, яъни, уларнинг вакиллари орасидан муайян депутатлар сайланиши учун имкониятлар пайдо бўлади. Сайловларнинг мажоритар тизимида эса бу каби имкониятлар бўлмайдиган, сайлов компанияси асосан йирик партиялар учун ишлайди.

Умуман олганда, Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон миллий сайлов тизимини янада демократлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармони лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши халқ розилиги принциpga асосланган янги Ўзбекистоннинг шаклланаётганини ҳам ифодалайди.

Хулоса ўрнида шуни айтиш жоизки, сайлов тизимини демократлаштириш — бу давлат ҳокимияти органларини инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашнинг асосий омилларидан биридир. Янги Фармон лойиҳасида кўтарилган янги қоидалар, принциплар эса мамлакатимиз сайлов тизимининг халқаро стандартлар ва ривожланган давлатлар таърибаси асосида янгиланаётганидан далолатдир.

”

Сайловларни мажоритар ва пропорционал сайлов тизимларини уйғунлаштирган ҳолда ўтказиш, яъни вакиллик органларига депутатларнинг ярмини бир мандатли сайлов округлари, қолган ярмини партиялар рўйхати асосида шакллантиришни таклиф этади.

Орзу қилинг, зеро, орзуларингиз гўзаллигига қараб
келажакда ўз ўрнингизни эгаллайсиз!

Жонатан СВИФТ

Исломий молия тизимига йўл очилса, Ўзбекистонга фойизсиз кредитлар кириб келади

Таҳлилчиларнинг эътирофича, Исломий молия инновацион молиялаштириш тизимини ўзида мужассам этган йирик соҳалардан бири сифатида жадал ривожланмоқда. Маълумотларга қараганда, бугунга келиб, 300 дан зиёд ислом банки ва молия муассасаларининг ялпи активлари 2,5 триллион доллардан ошиб, йилига 15-20 фоизга ўсмоқда.

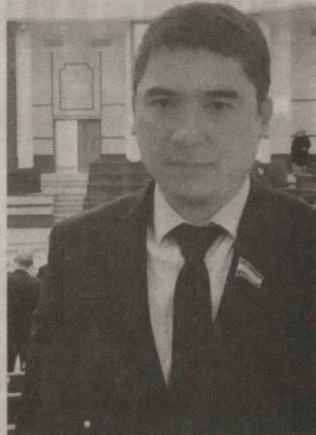
Шу ўринда ушбу тизим анъанавий банк-молия тизимининг муқобили сифатида Ислом ҳамкорлик ташкилоти аъзолари бўлмаган давлатларда ҳам тобора оммалашаётганини таъкидлаш жоиз. Ўтказилган сўровномалар, тижорат банклари, тадбиркорлар ҳамда илмий доираларда ўтказилган учрашувлар таҳлили мамлакатимизда ҳам ушбу тизимга жуда катта қизиқиш билдирилаётганини кўрсатаётди.

Жаҳонгир АБДУРАСУЛОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутаты

Маълумки, Президентимиз Ш.Мирзиёев Ислом ҳамкорлик ташкилоти Ташқи ишлар вазирлари кенгашининг 43-сессиясида сўзга чиқиб: «Ислом олами улкан иқтисодий, инвестицион салоҳият, энергетика ресурсларига эга.

Улардан тўғри фойдаланиш, Ислом ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатларнинг халқаро савдо-иқтисодий, молиявий, инвестицион ҳамкорлигини кенгайтириш, мамлакатларимизни бирлаштирадиган транспорт йўлларини ташкил этиш, юксак иқтисодий тараққиёт кўрсаткичларига эришиш имконини беради ва бу пировард натижада бошқа барча соҳаларнинг ривожлани-

Фарҳод ЗАЙНИЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатаси депутаты

шида асос бўлиб хизмат қилади», — дея таъкидлаган эдилар.

Чиндан ҳам кўплаб молиячилар бугун юртимизда кечаётган туб ислохотлар даврида миллий молия секторини ривожлантириш, миллий иқтисодиётимиздаги ўсиш кўрсаткичларини янада яхшилашда исломий молиялаштириш муҳим ўрин тутишини, хусусан, қимматли қоғозлар бозорини ривожлантиришнинг янги истиқболли йўналишларини жорий этиш, давлатнинг инвестициявий жозибадорлигини ошириш, банк маҳсулотлари бозори ривожига сезиларли даражада ҳисса қўиши мумкинлигини таъкидламоқдалар. Бас, шундай экан, исломий молиялаштиришга асосланган банклар, инвестиция фондлари ва компаниялар маблағини Ўзбекистоннинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишига, айниқса, хусусий секторга жалб этиш мақсадга мувофиқдир. Бунинг учун эса, анъанавий молиялаштириш механизмлари билан бир қаторда шерикчиликка асосланган исломий молиялаштириш механизмларини жорий этиш лозим.

Маълумки, исломий молия фойда ва зарарни бўлишиш ҳамда реал активларга асосланган молиялаштириш ни кўзда тутаяди. Яъни, у шерикчиликка асосланади. Улар мижоз талаби билан объектни қуриб бериши, асбоб-ускуналар, товар, хом ашёлар олиб бериши ёки уларни ижарага бериши мумкин. Молиялаштириш асосида эса савдо амалиёти ётади. Замонавий

банк тизимида эса банкларнинг савдо амалиётларини амалга ошириш қонунчилик нуқтаи назаридан мушкул бўлиб, бунга солиқ ҳамда банк фаолиятига тааллуқли меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар тўсқинлик қилади.

Ушбу тизим иқтисодий инқироз юз берган пайтларда ҳам барқарор фаолият олиб борганини назарда тутасак, айтиш мумкин, Европа-иқтисодий ҳамда Европанинг кўплаб давлатларида исломий молиялаштириш тизимининг асосий принциплари чуқур ўрганилаётгани сабабини тушуниш мумкин бўлади.

Шериклик асосидаги молиялаштириш, шунингдек, дахлсизлик, шартнома мажбуриятларига риоя қилиш, таваккалчиликларни, фойда ва даромадларни адолатли тақсимлаш, иқтисодий фаровонлик ва ижтимоий адолатнинг мувофиқлик тамойилларига ҳам асосланади. Ахлоқий меъёрларга риоя қилиш, ижтимоий адолат, қонун доирасида ҳаракат қилиш, маблағларни меъёрида сарфлаш ва монополияга қарши курашиш мазкур тизимнинг фундаментал асослари эканини ҳам таъкидлаш жоиз.

Шу ўринда, Исломий молиялаштириш тизимининг шаклланиши нафақат иқтисодий, балки ахлоқий, маданий ва диний соҳаларда ҳам ҳамиятда бойликларни тенг тақсимлашда ижтимоий адолатни кучайтиришга қаратилгани билан ҳам мутахассислар эътиборини тортмоқда. Шунинг учун ҳам ушбу тизим анъанавий кредитлаш тизими сингари бозор иқтисодиёти

“
БАНК ВА МОЛИЯ
ТИЗИМИГА
ЗАМОНАВИЙ ВОЗОР
МЕХАНИЗМЛАРИНИ
ЖОРИЙ ЭТИШ,
ЖУМЛАДАН,
ДУНЁДА ЖАДАЛ
РИВОЖЛАНАЁТГАН
АНЪАНАВИЙ МОЛИЯ
ТИЗИМИГА МУҚОБИЛ
РАВИШДА БАНК ВА
ТАДБИРКОРНИНГ
ШЕРИКЧИЛИГИГА
АСОСЛАНГАН
КРЕДИТЛАШ
МЕХАНИЗМИНИ
ЖОРИЙ ЭТИШГА
ҚАРАТИЛГАН
ҚОНУНЧИЛИК
ТАШАВБУСЛАРИНИ
АМАЛГА ОШИРАДИ.

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ»
ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНING
САЙЛОВДИ ДАСТУРИДАН

ҳамда ижтимоий-маданий қадриятларга тўла мос келади. Бугунги кунда Малайзия, Туркия, Англия, Швейцария, Франция, Қозоғистон ва Қирғизистон иқтисодиётига ушбу тизим жадал кириб бормоқда.

Мамлакат банк тизими ва молиячилар зиммасига юклатилаётган вазифалар эса бизда ҳам ушбу тизимни жорий этиш учун ҳуқуқий асослар яратиш пайти келганини кўрсатаётди. Бу, ўз навбатида, Ўзбекистон иқтисодиётига қўшимча капитал ва инвестициялар кириб келиши ҳамда муқобил молиялаштириш механизмларини таклиф этишга ҳам имкон яратади.

Президентимиз томонидан олиб борилаётган туб ислохотлар Ўзбекистонни дунёнинг тез ривожланётган мамлакатларидан бирига айлантирди. Буни барча соҳа ва тизимларга инвестициялар кириб келишининг ўсиб бораётгани ва макроиқтисодий кўрсаткичларнинг ўсиш суръатларида ҳам кўриш мумкин.

Бироқ, шунга қарамай, шиддақдор давр янги имкониятларни излаш, реал иқтисодиётнинг ривожланиши ва фаоллашуви учун молиявий имкониятлар манбасини кенгайтиришни тақозо этаётди.

Бунинг учун эса анъанавий молия тизимига муқобил равишда ислом молиясини жорий этишга қаратилган қонунчилик асослари яратилиши лозим.

Шуни қайд этиш жоизки, айтиш мумкин, айнан ислом молияси кўплаб ривожланган мамлакатларда иқтисодий ўсишнинг асосий омилли бўлаётганини таъкидлаш жоиз. Ҳаттоки, дунёвий давлат бўлса-да, аксарият фуқаролари насроний бўлган Буюк Британиянинг 20 дан ортиқ банкларида мижозларга ислом молияси маҳсулотлари ва хизматлари таклиф қилинмоқда.

Исломий молия анъанавий молиялаштиришдан фарқли равишда фойда ва зарарни бўлишиш ҳамда реал активларга асосланган молиялаштиришнинг ўзида намоён қилади. Шунингдек, Ислом молия тушунчасида тўлаб бориш йўли билан активларни харид қилиш, яъни ижара тўлов шартлари орқали активларни ўзлаштириш кенг қўлланилади. Ушбу тизимда пулни фойз эвазига қарз бериш тақиқланади, фойдаси хизматлар учун келишилган тўловлар ёки шерикчилик асосида олинган фойдадан иборат бўлади.

Агар биз фуқароларимизнинг маълум бир қисми

диний эътиқодидан келиб чиққан ҳолда банк хизматларидан фойдаланишни истамаётганини инобатга олсак, Исломий молиялаштириш тамойилларига асосланган банк хизматлари ана шу қатлам омонатларини иқтисодиётга жалб этиш, улардан эса оқилона фойдаланиш учун катта имконият яратади. Ушбу орқали «захирадаги» ички инвестицияларни иқтисодиётимизнинг ўсиши ва ички инвестиция ҳажмининг ўртишига жалб қилиш, хуфие-на иқтисодиёт салмоғини эса камайтиришимиз, энг муҳими, тадбиркорликни ривожлантиришимиз мумкин бўлади.

Ислом молияси маҳсулотларидан фойдаланиш учун амалдаги банк қонунчилиги, солиқ ва фуқаролик кодексларида ҳамда бошқа қонуности ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш ёки алоҳида қонун қабул қилиш лозим. Шунингдек, бу соҳада кадрларни тайёрлаш ва аҳолининг саводхонлигини ошириш ҳам муҳим.

Хулоса ўрнида айтиш мумкин, айнан исломий молиялаштириш тизими аҳоли қўлидаги бўш маблағларни реал иқтисодиётга жалб қилиш орқали иқтисодиёт, тижорат ва аҳоли фаровонлигини сезиларли даражада фаоллаштиришга қўшимча имкон яратади. Шунингдек, ушбу тизим банк-молия соҳасида соғлом рақобатга ҳам йўл очади.

Ислом молияси текинга пулни тарқатадиган ҳайрия ташкилоти эмаслигини, бу айти пайтда диний ташкилот ёки фақат мусулмонларга хизмат кўрсатувчи молия муассасаси эмаслигини ҳам таъкидлаш жоиз. Ушбу тизим ўзига хос афзалликлар билан бирга хатарларга эга бўлган молиявий институт эканини унутмаслигимиз керак. Ҳар қандай шароитда ҳам молиявий институтларнинг қатори кенгайиши банк-молия соҳасида соғлом рақобатни таъминлашга ва иқтисодий фаоллашувга хизмат қилади.

«Business indicator» онлайн ахборот тизими синов тариқасида ишга тушди

Худудларда тадбиркорликнинг ривожланганлиги даражасига баҳо беришга қаратилган «Business indicator» автоматлаштирилган онлайн ахборот тизими синов тариқасида ишга туширилди.

Адлия вазирлигидан маълум қилишларича, мазкур тизим ҳукумат қарорига асосан, Адлия вазирлиги Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги билан биргаликда ишлаб чиқилган.

Баҳолашда иккита асосий манбага: тегишли идораларнинг расмий статистик маълумотлари ҳамда тадбиркорлар

ўртасида ўтказилган сўровлар натижаларига таянилади.

Хусусан, тизимда синов тариқасида ўтган 2019 йилнинг якунлари бўйича худудларнинг, жумладан, ҳар бир туман ва шаҳарда ишбилармонлик муҳити баҳоланди.

Баҳолаш жами 29 кўрсаткич (индикаторлар) асосида амалга оширилиб, шундан 25 таси тегишли идораларнинг статистик маълумотлари, қолган 4 таси 17 мингдан ортиқ тадбиркорлар ўртасида ўтказилган сўровлар натижалари асосида ҳисобланди.

Асосий индикаторлар жумласига тадбиркорларнинг ялпи

худудий маҳсулотдаги ҳамда давлат бюджетига келиб тушган тушумлардаги улуши, тадбиркорлар томонидан аҳолини иш билан таъминланганлик кўрсаткичларини киритиш мумкин.

Ишбилармонлик муҳитини баҳолаш мезонлари тўғрисида ҳукумат қарорида кўрсатилган бўлиб, Савдо-саноат палатаси, Бизнес омбудсман, Давлат солиқ қўмитаси ва бошқа ташкилотлар билан келишилган.

Мазкур рейтинг синов тариқасида ишлаб чиқилган, яъни демо версияда. Ушбу демо рейтинг дастлабки натижаларига асосан кучли 5 талик қуйидаги

худудлардир: Тошкент шаҳри, Навоий вилояти, Бухоро вилояти, Қорақалпоғистон Республикаси, Самарқанд вилояти.

Адлия вазирлиги барча экспертлар, мутахассислар ва бошқа манфаатдор ташкилотлар вакилларини мазкур тизим ва баҳолаш мезонлари юзасидан ўз таклифлари билан ўртоқлашишга чорлайди. Таклиф ва мулоҳазаларни av11@adliya.uz электрон почтасига юбориш мумкин.

Рейтинг натижалари <http://demo.b-indicator.uz/> интернет тармоғида жойлаштирилган.

Муаттар РЎЗИБОВЕВА, ЎЗА

Гўзаллик бутун оламни қалбга олиб
кирадиган куч ва истеъдодга эга.

М.СЕРВАНТЕС

ДЕПУТАТ ЖИНОЯТЧИЛАР ИЗИГА ТУШДИМИ?

Орамизда шундай кимсалар борки, улар ҳақида эшитганимда беихтиёр «гуруч курмак» бўлмас эканда, деб юборасан.

Кеча тахририятимизга Парламент куйи палатаси аъзоси – 24-Когон сайлов округидан сайланган депутат Умида Рахмонова бир мактуб келтирди.

– Ушбу хат эгасининг ташвишли кунларидан шахсан хабардор бўлганим учун унга ёрдам бермоқчиман, – деди у.

Хат шундай бошланади: «Мен Чорикулова Умида Шавкатовна 1991 йилнинг 1 августда Бухоро шаҳрида туғилганман. Ўзим иккинчи гуруҳ ногирони бўлиб, шаҳардаги «Болалар уйи»да катта бўлганман. Айна пайтда Когон тумани, Хўжа Файз кўчасидаги 5 уйда яшайман. Бир нафар фарзандим бор. Дастлаб, вилоят ҳокимлиги томонидан берилган уй менга ҳада сифатида расмийлаштирилган бўлса-да, кейинчалик унинг банк томонидан қурилганлиги айтилган, ойлик тўловларни тўлаб боришга мажбур бўлдим. Ана шу тўловлардан қийналиб, 2019 йилнинг ноябрь ойида уйимга Камола исмли аёлни ижарага қўйдим. Уни менга Азиза исмли аёл тавсия қилган эди. Агар бошимга айнан ана шу аёллар ва уларнинг танишлари туфайли бугунгидек кўргуликлар тушишини бил-

ганимда, минбанд бу ишга қўл урмаган бўлардим».

Хат шу зайдда давом этади. Маълум бўлишича, хат муаллифининг уйига «яхшилаб» жойлашиб олган Камола бироз вақт ўтгач, бегона эркакларни эргаштириб кела бошлайди. Уй эгасининг эътирозларига эса коммунал тўловларни тўлаб бораётганини пеш қилади... Бу ҳолат такрорланавергач, Умида Чорикулова ижарачидан уйни бўшатиб қўйишни сўрайди. Ҳаммаси айнан ана шу талабдан кейин бошланади.

«2020 йилнинг 2 февраль кунини Камоланинг танишлари – Замон, Сайёд, Тўймурод исмли шахслар мени кимсасиз қўлга олиб бориб, роса калтакладилар. Сўнгра... уйимга олиб келиб, аёвсиз зўрлашди! Калтак ва зўрликлардан баданимда соғ жой қолмади. Хуллас, бу хўрликларга чидай олмай, ўз жонимга қасд қилмоқчи бўлганимда, яна машинага тикишиб, тунги уч яримларда Лобарнинг уйига ташлаб кетишди. Баданимдаги оғриққа чидай олмай, эртаси кунини эрталаб Бухоро шаҳар «тез тиббий ёрдам» марказига бордим. Шифокорлар аҳволимни кўриб, дарҳол ёрдам кўрсатишди, қўлимни гипслашди, сўнгра Бухоро шаҳар ИИБга расман хабар беришди».

Хат билан таниша туриб,

энди ҳақиқат қарор топади, зўравонлар қонун олдида жавоб беради, деган уйга бориб, бироз шошилибмиз чоғи. Шундан кейин рўй берган воқеалар бизни том маънода ҳайратга солди, дейиш мумкин.

Гап шундаки, Бухоро шаҳар «тез тиббий ёрдам» марказидан 2020 йилнинг 3 февралда берилган хабарга биноан орадан икки кун ўтиб (!), яъни 5 февралда жабрланувчи Умида Чорикулованинг шикоятномаси Бухоро шаҳар ИИБ да рўйхатга олинади! Аммо мазкур мурожаат ҳанузгача қонуний ечимини топмайди. Бунинг шикоят муаллифининг қўлидаги сўзларидан ҳам билиш мумкин.

«Рўй берган ҳолат бўйича Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 118-моддаси, 1 қисми билан жиноят иши қўзғатилган бўлсада, негадир ҳужжатларга енгилтан жароҳати олган, дея белгилаб қўйилди, холос. Шунинг учун ҳам мени зўрлаган, хўрлаган кимсалар ҳалигача очикда юриб, менга турли зуғумларни ўтказишмоқда. Уларнинг дастидан уйимга ҳам боролмай, турли жойларда яшириниб юрибман, боламни эса яхши одамларнинг қўлига бериб қўйишга мажбурман. Чунки унинг тақдирдан кўрқаман. Замон, Сайёд, Тўймуродларнинг қўлидан ҳар нарсга келади».

Уша воқеалардан ке-

”

Бухоро шаҳар «тез тиббий ёрдам» марказидан 2020 йилнинг 3 февралда берилган хабарга биноан орадан икки кун ўтиб (!), яъни 5 февралда жабрланувчи Умида Чорикулованинг шикоятномаси Бухоро шаҳар ИИБ да рўйхатга олинади! Аммо мазкур мурожаат ҳанузгача қонуний ечимини топмайди.

”

йин тўрт ойдан ошиқ вақт ўтаяптики, адолат қарор топганича йўқ. Умида Чорикулова ҳалигача Бухорода ҳадиқ билан яшайпти! Ўз-ўзидан ҳақли савол туғилади: наҳотки Бухоро шаҳрида рўй берган ана шундай бедодликлардан ҳуқуқ-тартибот идоралари беҳабар бўлсалар?!

Айнан ушбу мактуб муаллифи ҳамда унинг болалиқдаги аянчли тақдири ҳусусида ролпа роса тўрт йил олдин Бухоро вилоят телерадиокомпаниясининг «Диёр янгиликлари» дастурида махсус репортаж тайёрланган, ана шундан кейин унга Когон туманидан икки хонали уй совға қилинган эди. Бироқ... орадан бир ой ўтмасданоқ унга совға қилинган уйдаги барча мебель жиҳозлари ҳокимият вакиллари томонидан олиб кетилган ва алал-оқибат ҳада қилинган уйнинг кредит пуллар эвазига қурилганлиги унга «қўтирилиб» ойма-ой тўловларни тўлаб бориш У.Чорикулованинг зиммасига юкланган эди. Эътибор қилаёйсизми, ана шу қўштирноқ ичидаги ҳада уйнинг кредит фоизлари, коммунал тўловлари қаҳрамонимизни не аҳволга солганини...

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Умида Рахмоновага жабрланган аёл зўравонларнинг биринчи қурбони эмаслигини айтган.

Буларнинг бари уюштирилган сценарий бўйича олиб борилади. Умуман бу ҳолат шу даражада такомиллашганки, ҳаёт қийинчиликлари, рўзгор ташвишлари олдида қийналган аёллар, қизлар Лобар исмли аёлнинг иш топиб бериш ҳақидаги ваъдасига биноан унинг уйига боришади. Суҳбат асосида уларнинг сув ёки чойига билантинмай дори томизилади. Ана шу дори таъсирида ўзидан кетган «иш изловчи» зўрланади ва видеога туширилади. Ўзига келгач, унга теле «томоша» кўрсатилиб, зиммасига турли иқтисодий талаблар қўйилади. Кўнмаганлар аёвсиз калтакланади, хўрланади. Шахло, Раъно каби яна уч нафар аёл худди шундай жабридийдалар жумласидандир. Шу ўринда Умида Чорикуловага қўрида номлари келтирилган аёлларга қилинган зулм саҳналари кўрсатилиб, Бухоро шаҳар ИИБдан шикоятномасини қайтариб олиш талаб этилган...

«Бухоро шаҳрида бундай жиноий тўданинг борлиги қатор йиллардан бери маълум бўлсада, бироқ уларнинг мушугини ҳеч ким «пиш» дея олмайди». Умида Чорикулованинг адолат ва химоя истаб ёзган хати шу тахлит давом этаверади...

Абдуғаффор ОМОНБОВ,
журналист

ГИЁҲВАНД МОДДАЛАРНИ ЧЕГАРАДАН ОЛИБ ЎТИБ ПУЛЛАЁТГАНЛАР ҚЎЛГА ОЛИНДИ

Фарғонада қўшни давлатдан гиёҳванд моддаларни олиб ўтиб, унинг савдоси билан шуғулланган шахслар қўлга олинди, суд томонидан тегишли жазо тайинланди.

Фарғона туманида яшовчи Шавкат Алижонов бир гуруҳ шахслар – Азамат Мухторов, Умиджон Камолов ва Алберт Саркисовлар билан жиноий тил бириктириб, гиёҳванд моддалар савдосига қўл урди. Текин, мўмай даромад топиш иштиёқи уни тўғри йўлдан адаштириб, жиноят кўчасига етаклади. Унга қўшни давлатдан гиёҳванд моддалар келтириб сотиш энг даромадли ишдек туюлди.

Шавкат шу мақсадда Умиджон Камолов билан Андижон вилоятида жойлашган «Дўстлик» чегара божхона пости орқали Қирғизистон Республикасига ўтди. Уш шаҳрида яшовчи Зиё ва Сардор исмли шахслар билан учрашиб, Сардорнинг Ўзган шаҳридаги уйига боришади. Ш.Алижонов 5 минг доллар эвазига бир килограмм миқдоридаги «опий» гиёҳвандлик моддасини сотиб олади.

Шундан сўнг, жиноят ҳалқасига Азамат Мухторовни ҳам тортади. У Азаматга кўнғироқ қилиб, чегарадаги айланма йўллар орқали Қирғизистон Республикасининг Қадамжой туманига келишини

тайинлайди. Азамат Қадамжойда Шавкатдан қора пакетга ўралган ҳолдаги бир килограмм «опий» гиёҳвандлик моддасини олиб, яна ўша айланма йўллар орқали Ўзбекистон ҳудудига олиб ўтади.

Ш.Алижонов «опий» гиёҳвандлик моддасини Фарғона шаҳрида махсус харидорга 92 миллион сўмга сотган. «Бузоқнинг югургани сомонхонагача» деган ибора бежиз айтилмаган. Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан Шавкат ва унинг шериклари қўлга олинди, суднинг «қора» курсисига ўтиришди.

Жиноят ишлари бўйича Фарғона туман судида ушбу жиноят иши атрофлича кўриб чиқилди. Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг тегишли моддаларига асосан, Шавкат Алижонов 11 йил, Азамат Мухторов 10 йилу 6 ой қамоқ жазосига ҳукм қилинди. Жиноятнинг бошқа иштирокчилари ҳам қилмишларига яраша жазо олди. Уйламай босилган қадам охироси қатъи ҳақ бўлиб, қонун ҳукми қўриқиб уларни жиноятчи сифатида панжара ортга етаклади.

М.СУЛАЙМОНОВ, ЎЗА

Блогер бекати

Агар шу билан кўнглингиз жойига тушса...

Ижод аҳлига ҳажвий кўрсатувлари учун узр сўраттираётганларга қаршилик қилмасак, эртага улар салбий қаҳрамонлар акс этган бадий асарларга ҳам ўт қўя бошлашади.

Дунёқараши тор бундай инсонлар учун ҳаммаёқда уларни макташ керак, фақат яхшиликлар гапирилиши, иллат ва камчиликлар мутлақо айтилмаслиги шарт. Худдики, улар танқид қилинмаса, тизим фаолияти ўз-ўзидан яхшиланиб қоладигандек.

Агар Абдулла Қаҳҳор, Ғофур Ғулом ва Саид Аҳмадлар ҳаёт бўлганларида, умрлари турли соҳалардаги иллатлар ҳажв қилинган сатирик асарлари учун узр сўраш билан ўтиб кетар эди.

Айтганча, Ҳожибой Тожибоевнинг оиласини ҳам қидириб боринглар, марҳум қизиқчимизнинг ҳазиллари учун фарзандларидан узр сўраттирарсизлар. Агар шу билан кўнглингиз жойига тушса.

Ҳе, ўргилдим...

P.S.: Нима бало айримларнинг очик ҳақорати учун жазолаш қўлидан келмаганлар, бугун аламини бошқа ижодкорлардан олаётими? Алам қиладигани бундай аҳмоқона ишлар ортидан соҳадаги жонкуяр ва фидойи ходимлар азият чекадилар, бу билан уларнинг ҳам юзи шувут бўлади.

Хушнудбек ХУДОЙБЕРДИЕВнинг телеграм каналидан

” Буюк Ёзувчи Оноре де Бальзак уйланишдан шунчалар кўркан эканки... У узок йиллар давомида графиня Эвелина Ганскаяга ошиқ бўлиб юрарди. Севги-муҳаббатга қарамай, Бальзак саккиз йил «уйланиш азоби»дан чўчиб яшайди. Аммо графинянинг талаби билан барибир тўй бўлишига келишилади. Ёзувчи шунда ҳам кўркун билан бўлажак рафикасига хат ёзиб, касал бўлиб қолгани, соғлиги шу даражада ёмонки, тўйдан олдин уни кабристонга кузатишга тўғри келиши мумкинлигига ишора қилади. Шунга қарамай тўй бўлади. Аммо роса тўй кизиган нойга Бальзак юрولмай қолганидан уни тўйхонага креслога ўтқизиб олиб келадилар.

Инсон чеҳраси ҳамиша унинг ички оламини
акс этиради, шу сабабли фикр юзда акс
этмайди деб ўйлаш хатодир.

В.ГЮГО

Ўзбек халқининг Марказий Осиёга таъсири Византиянинг Европага таъсирига тенгдир

Давлатимиз раҳбарининг 2020 йил 24 январда Олий Мажлисга йўлланган Мурожаатномасида Шарқ донишмандларининг «Энг катта бойлик – бу ақл-заковат ва илм, энг катта мерос – бу яхши тарбия, энг катта қашшоқлик – бу билимсизликдир» деган ҳикматли сўзлари келтирилиб, Янги Ўзбекистонда чинакам маърифат ва юксак маданият эгаси бўлиш ҳаммамиз учун узлуксиз ҳаётий эҳтиёжга айланиши кераклиги таъкидланган эди.

Ўзбекистонни ривожлантиришнинг 2017–2021 йилларга мўлжалланган Ҳаракатлар стратегиясининг «Ижтимоий соҳани ривожлантириш» номли тўртинчи йўналишида эса маданият соҳаси жамиятни ривожлантиришнинг энг асосий омилларидан бири сифатида тилга олинган.

Тан олиш кераки, юртимизда узоқ йиллар давомида маданият ва санъат соҳасига паст назар билан қараб келдик. Соҳа вакиллари ис-таганча камситдик. Биров уларни «клубчи» деган бўлса, бошқа биримиз «артист» деб атадик. Кўпгина раҳбарлар тилида «анави артистга айт» қабилидаги сўзларни эшитиш оддий ҳолатга айланди.

Бугунга келиб эса ана шундай ижтимоий адолатсизликка барҳам берила бошланди. Соҳа ходимлари фаолияти таҳлил этилган бир йигинда Президентимиз уларга «Яратганнинг ўзи шундай ноёб истеъдод ва салоҳият ато этганки, бундай хусусият, бундай фазилат ҳар кимга ҳам насиб этмайди», – дея ҳамкасбларимиз хизматига юксак баҳо берган эдилар.

Бундай муносабатни кейинги уч йилда маданият ва санъат соҳасини ривожлантиришга оид ўттиздан ортиқ фармон ва қарорлар қабул қилинганда ҳам кўриш мумкин. Айниқса, Ўртбошимизнинг 2018 йил 28 ноябрдаги

«Ўзбекистон Республикасида миллий маданиятни янада ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида»ги Қарори «мамлакатимизда маданият ва санъат тараққий этмаса, жамият ривожланмайди», деган фикрларнинг амалий тасдиғи бўлган. Эсимда бор, Ўзбекистонга ташриф буюрган атоқли қирғиз адиби Чингиз Айтматов Ўзбек халқининг Марказий Осиёга таъсирини қадимги Византиянинг Европага таъсирига қиёслаган эди. Буюк ёзувчи ана шундай муносабати билан минг йилликлар давомида ўзини намоян этиб келаётган миллий адабиётимиз, санъат ва маданиятимизнинг Марказий Осиёдаги салоҳиятига ишора қилган эди. Бир пайтлар инглиз санъатшунос олими Филиппсон Мартин ҳам «Темурийлар сингари санъати ва маданиятини қадрлайдиган ҳукмдорлар Марказий Осиёда ҳеч вақт бўлмаган», деб ёзган эди. Шу маънода Ўртбошимизнинг миллий маданиятни янада ривожлантириш концепциясини ишлаб чиқишга доир ташаббуси ўзбек заминидан Темурийлар анъанаси тиклана бошлаганидан далолат бераётганини аңлатади.

Нафақат Ўзбекистон, балки, Марказий Осиёда маданият ва санъат ривожини учун мустаҳкам асос яратган ушбу Концепцияга би-

ноан, 2019-2022 йилларда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида 25 та маданият маркази қуриш белгилаб қўйилди. 45 таси реконструкция қилинса, 76 таси капитал таъмирланадиган бўлди. Шу тариқа уч йилда 147 та маданият маркази зарур воситалар билан таъминланиб, замонавий биносига эга бўлади. Қолган 675 та маданият маркази эса босқичма-босқич янгиланади.

Айрим таҳлилчиларнинг фикрича, юртимиздаги туб ислохотлар даврида ушбу

соҳага бирламчи эътибор қаратилаётгани бежиз эмас.

Шунинг учун ҳам Президентимиз зиёлилар билан учрашувда муҳофаа вазири билан маданият вазирининг вазифаларини ўзига хос тарзда қиёслаб, маданият вазири зиммасидаги вазифанинг бир мунча оғир эканини бежиз таъкидламаган эдилар.

Бундан хулоса шуки, давлат муҳофаасиз мустаҳкам бўла олмаганидек, жамиятнинг асосий негизи ва таянч устунларидан бири ҳисобланган маданият ҳамда санъатсиз ҳам маънавий юк-

салишга эришиб бўлмайди.

Мақолага нуқта кўяр эканмиз, муқаддас Ватанимиз ва бизга ризқ-рўз берётган она заминни гўзал ва юксак тоғларга урилиб, акс-садо берадиган жарангдор овозларда баралла куйлайдиган замон келди, десак хато бўлмайди. Зеро, Ўртбошимиз таъкидлаганларидек, маданият – бу халқимиз, жамиятимиз қиёфасидир.

Азамат ХАЙДАРОВ
«Маданият ва санъат фидойиси» нишони соҳиби

Шерзод ТЎХТАШЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати

Энди фуқарони қийноққа солиш, унга руҳий, жисмоний босим ўтказиш ва бошқа зўравонлик ҳолатларига йўл қўйилмайди

Маълумки, Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий кафолатларини кучайтириш, жиноят ишларини тергов қилишнинг тезкорлигини таъминлаш мақсадида жиноят содир этишда гумон қилинган шахсларни ушлаб туриш муддати 72 соатдан 48 соатга, қамоққа олиш ва уй қамоғи тарзидаги эҳтиёт чораларини қўллаш, шунингдек, жиноят ишлари бўйича дастлабки тергов муддати 1 йилдан 7 ойга қисқартирилди.

Шу ўринда судларда иш юритиш тезкорлиги ва сифатини ошириш, иш бўйича якуний қарорлар қабул қилиш муддатларини асоссиз кечиктиришни бартараф этиш мақсадида, суд томонидан жиноят ишини қўшимча терговга қайтариш институти бекор қилинганини ҳам таъкидлаш жоиз. Судларда жиноят ишлари бўйича очик муҳокама принципини чеклайдиган қўшимча талаблар жорий этиш ҳам таъқиқлаб қўйилди.

Энг муҳими, фуқарони қийноққа солиш, унга руҳий, жисмоний босим ўтказиш ва бошқа зўравонлик ҳолатларига йўл қўймаслик, бундай жиноий қилмишларни содир этган ҳар қандай шахс, у ким бўлишидан қатъи назар жавобгарликка тортилишининг ҳуқуқий асослари яратилиб, бундай турдаги жиноятлар

учун жавобгарлик кучайтирилди.

Тергов ва суд жараёниларида энг кўп норозиликларни келтириб чиқараётган ҳолат – далилларни сохталаштирганлик (қалбакилаштирганлик) учун жиноий жавобгарлик белгиланиб, ёлғон гувоҳлик ва ёлғон хабар берганлик учун ҳам жавобгарлик кучайтирилди. Шунингдек, қонунга хилоф усуллар орқали олинган далиллар, номаълум манба ёхуд жиноят ишини юритиш жараёнида аниқлаш мумкин бўлмаган манбалардан олинган маълумотлардан далил сифатида фойдаланишга ҳам бутунлай таъқиқ қўйилди. Далилларни тўплаш ва мустаҳкамлашда рухсат берилмаган усуллар қўлланилганлиги тўғрисидаги мурожаатлар эса прокурор ёки суд томонидан зудлик билан текширилаётган бўлди.

Ҳуқуқшуносларнинг фикрича, ушланган шахсларни қамоққа олиш тарзидаги сиртдан қабул қилинган эҳтиёт чораси устидан суд тартибиде шикоят қилиш ҳуқуқлари, шунингдек, ҳимоячиларни далилларни тўплаш ва тақдим этишга бўлган ҳуқуқлари кенгайтирилгани ҳам соҳадаги ислохотларнинг реал натижасидир.

Вояга етмаган гувоҳ ва жабрланувчиларни сўроқ қилиш тартиб қоидаси ҳам ҳуқуқий жиҳатдан такомиллаштирилди. Жинсий эркинликка қарши, ўн

саккиз ёшга тўлмаган шахслар савдосига оид жиноят ишлари бўйича вояга етмаган гувоҳ ёки жабрланувчини сўроқ қилиш, агар буни одил судловнинг ёки вояга етмаган шахсининг манфаатлари талаб этса, стенография, видеокузатув, шунингдек, аудио ва видео қайд этиш тизимлари билан жиҳозланган махсус хонада қонуний вакил, педагог ёки психолог иштирокида ўтказилиши белгиланди.

Хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, ҳуқуқий ислохотлар даврида фуқароларнинг ҳақли эътирозларига сабаб бўлаётган барча омилларнинг олди олинаёпти. Бу эса ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимларининг хатти-ҳаракатларига оид шикоятлар камайишига олиб келади. Энг муҳими, белгиланган бундай тартиблар жиноят процессида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари таъминланишида муҳим ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилиш билан бирга ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ходимларининг ҳам ҳимоясини таъминлайди.

Ушбу ислохотлар мамлакатнинг суд-ҳуқуқ тизими фаолиятини сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатлари ишончли ҳимоя қилинишини таъминлаш, шунингдек, аҳолининг одил судловга бўлган ишончини янада мустаҳкамлаш имконини беради.

Архивдаги 60 миллион ҳужжатнинг ярмидан кўпи рақамлаштирилди

ФХДЁ архивларида 60 миллиондан ортиқ фуқаролик ҳолати далолатнома ёзувлари мавжуд бўлиб, шундан 31,1 миллионтаси рақамлаштирилди.

Натижада, фуқароларга экстерриториал тамойил асосида (пропискиси қаерда бўлишидан қатъий назар) архив ҳужжатларини тақдим этиш тартиби жорий этилди. Фуқароларга архив ҳужжатлари билан боғлиқ маълумотларни 3 кунгача муддатда тақдим этишга эришилди. Аввал бу муддат 15 кунни ташкил этган.

Адлия вазирлигида онлайн режимда ташкил этилган йиғилишда шу ҳақда сўз борди.

Адлия вазири Русланбек Давлетов Президентимизнинг «Давлат ҳуқуқий сиёсатини амалга оширишда адлия органлари ва муассасалари фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони ижроси бўйича қўйилган вазифалар ва уларнинг ижроси хусусида тўхталди.

Маълумки, 2020 йил 1 апрелдан ФХДЁ органлари адлия тизимига ўтказилди. Бу тизимни назорат қилиш, малакали кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, ҳуқуқни қўллаш амалиётини мувофиқлаштириш борасида янги вазифалар белгиланди. Уларнинг ижроси борасида тизимли ишлар олиб борилмоқда.

Юқорида қайд этилганидек, ФХДЁ архивдаги ҳужжатлар босқичма-босқич рақамлаштирилмоқда. Шу билан бирга, архивдан маълумот олиш бўйича мурожаатларни онлайн қабул қилиш ва жавоб бериш тартиби жорий этилиши устида ҳам иш олиб борилмоқда.

Ушбу вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида, аввало, адлия органлари ва муассасаларида коррупция-

га қарши курашга, соҳа ходимлари томонидан аҳолига ҳуқуқий хизмат кўрсатишда очиқлик ва шаффофликка эътибор қаратилаётган.

Тизимда коррупцияни юзга келтирувчи асосий омиллар бўлган кадрлар танлашга ноҳилис ёндашув ва ходимларнинг етарли моддий таъминланмаганлиги каби камчиликларни бартараф этиш бўйича аниқ чоралар кўриллаётгани қайд этилди.

Шу билан бирга, йиғилишда ФХДЁ соҳасида амалга оширилган ижобий ишлар билан бир қаторда олиб борилган ўрганишлар натижасида аниқланган муаммолар ҳам таҳлил этилди. Таъкидланишича, ушбу муаммолар соҳа ходимлари томонидан фуқароларга ҳуқуқий хизмат кўрсатиш сифатига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Бундан ташқари, иш ҳақи даражаси ва моддий-техник таъминотнинг етарли эмаслиги, шунингдек, Давлат хизматлари агентлигининг айрим ҳудудий бошқармалари раҳбарлари ва ходимларининг ҳаракатларидан ФХДЁ органлари ходимларининг норозилиги бўйича ҳам мурожаатлар мавжудлиги муҳокама қилинган бўлиб, ушбу ҳолатига кўра, соҳа бўйича жисмоний ва юридик шахслардан жами 211 мурожаат тушган.

Йиғилишда мавжуд муаммолар танқидий таҳлил этилиб, адлия органлари, шу жумладан, ФХДЁ тизими ходимлари масъулиятини ҳис қилган ҳолда фаолият юритиш зарурлигига ургу берилди.

Видеоконференца олақа шаклида ўтказилган мажлисда халқимизга тез ва си-фатли давлат хизматларини кўрсатишда қўйилаётган талаблар – ҳалол иш юритиш, қонуний фаолият олиб бориш кабилар яна бир бор эслатиб ўтилди.

Н.АБДУРАИМОВА,
ЎЗА мухбири

Инсонларга улардан аввалроқ салом беришга шошил, бу улуг кишиларнинг фазилатларидан, камтарлик нишонларидан биридир.

Муҳаммад ҲУСАЙН

«Маданиятни сингдирмоқ лозим, ҳаттоки, куч билан бўлса ҳам, акс ҳолда бизни ҳалокат кутади»

Дунё ҳамжамияти кўз ўнгиде янги Ўзбекистоннинг замонавий имижига шаклланаётган, давлатлараро сиёсий, иқтисодий, маданий-маърифий муносабатлар янги мазмун касб этаётган бир пайтда миллий матбуотимиз зиммасига давлат ташкилотлари фаолиятининг очиқлиги, жамият ҳаётида сўз эркинлигини таъминлашдек улкан вазифа юклатилмоқда.

Бу, албатта, бир ҳамла билан забт этиладиган марра эмас, аммо бажарса бўладиган иш. Зеро, матбуот жамият миллий тараққиётнинг бир босқичидан иккинчи босқичга ўтаётганида бир қадам олдинга чиқади. Бироқ бундай мавқега эга бўлишнинг ўзига хос талаблари ҳам бор.

Биринчидан, жамият матбуотининг ҳолис, куюнчак танқиди, фикр-мушоҳадаларига тоқатли бўлиши, уларни табиий қабул қилиши лозим. Зеро,

фикри, таклифи ёки ташаббуси инobatга олинган кишигина фикрлашда давом этади. Бунда «Матбуот бир муаммони кўтаради ва унга тегишли ташкилот муносабат билдиради» принципи билан чегараланмаслик керак. У ёки бу муаммо юзасидан фақат танқид қилинган ташкилот эмас, муаллифлар, мутахассислар, оддий газетхонлар ҳам ўз нуқтаи назарларини билдиргандагина адолат юзга чиқади.

Аччиқ ҳақиқат шундаки, оммавий ахборот воситалари ҳамма замонларда ҳам танқидга учраган. Собиқ тузум табдиркорлик билан шуғулланиб, ҳалол даромад топаётган кўли гул хунармандларни, бозорни хилма-хил маҳсулотлар билан тўлдирётган «чайқовчи»ларни, уйининг томини тунука билан ёпганларни фожия қилиш, фелъетон ёзиш матбуотнинг асосий вазифаси деб ҳисоблаб, журналистларни бу борада сусткашлиқда айблаганини ҳам бир эсга олайлик. Истиқлолнинг дастлабки йилларида эса журналистларнинг олдин тақиқлаб қўйилган мавзуларга қўл уриши, муаммоларни аёвсиз ошкор этиши, амалпараст мансабдорлар ҳақида танқидий мақолалар эълон қилиши ҳам кўпчиликка ёқмади. Бугунга келиб эса ҳолис танқид учун йўللар очилди, жамият матбуотининг янги функцияларига қийинчилик билан

бўлса-да, кўникапти. Тележурналистика сезиларли даражада фаоллашди, ўз ишини бугунги талаблар асосида қайта кура олган таҳриратларнинг овози баландроқ эшитилиб, таклифлари эътиборга олинапти. Матбуотнинг жамоатчилик фикрига таъсирида ҳам ижобий ўзгаришларни кузатиш мумкин.

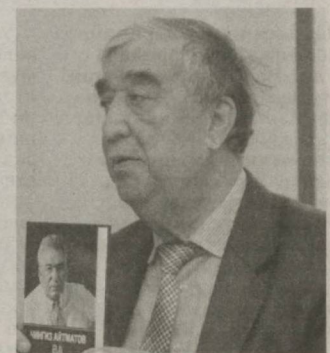
Иккинчи шарт шуки, матбуот иқтисодий жиҳатдан эркин бўлиши зарур. Муассиснинг ҳамёнига қараб яшаган нашр ҳеч қачон журъатли бўла олмайди. Бунинг учун эса тармоқ матбуоти билан бирга, мустақил газета-журналлар, яъни эркин минбарлар кўпайиши керак. Улардан барча, ҳатто, сиёсий партиялар ҳам фойдаланиши лозим.

Учинчиси. Бугун ҳамма соҳада, жумладан, Олий ва ўрта махсус, Халқ таълими, мактабгача таълим тизимида ҳам янги ҳаёт шартлари таълим тизимининг муҳим йўналишларидан бири бўлиб қолиши аниқ. Бунинг учун илмий, мамлакатда, минтақада, дунёда кечаётган жараёнлардан хабардор, ўзбек тилини пухта эгаллаган, китоб, газета-журнал ўқиб, билимини такомиллаштириб борадиган кадрларга эҳтиёж ортади.

У ёки бу лавозимга номзод танлашда, улар орасидан энг муноси-

бини аниқлашда, энг аввало, шахсий варақадаги ёзувларга эътибор берилари. Аммо негадир анкета саволларида: «Қандай китобларни ўқигансиз, қайси газета-журналларни биласиз, қайси мақолалар Сизга маъқул келган ёки аксинча?», деган савол учрамайди. Эътибор беринг, Бразилия қамоқхоналарида битта китоб ўқиб, ўз таассуротларини ифода қилиб берган маҳбуснинг қамоқ мuddати олти кунга камайтирилган экан. Бугун мамлакатимизда китобхонлик маданиятини оширишга жиддий эътибор берилётган, Халқ таълимида янги ислохотлар бошланаётган экан, ўқимишлилик даражасини аниқловчи саволлар юзга қалқиб чиқиши керак. Ишончим комилки, бугунги шароитда газета-журнал ўқимайдиган педагог, у қанчалар тажрибали бўлмасин, янги талаблар даражасида фаолият юрита олмайди.

Нима қилиш керак? Яна эски тажрибани қўллаб, ўқитувчиларнинг ойлик маошидан обуна учун пул йиғиш керакми? Йўқ, асло! Вилоят ва туманларда ўтказилаётган сон-саноксиз кўрик, танлов, фестивал ва шу каби хўжакурсинга ташкиллаштирилаётган самарасиз табдирларнинг ақалли биттасини камайтириш ҳисобига мактаб, лицей ва коллеж кутубхоналарида энг зарур ижтимоий-сиёсий, адабий-бадий на-

рлардан бир нусха бўлишига эришилса бас! Шундай қилинса, ўқув бўғинларида шоир, ёзувчи ёки санъаткор билан учрашув ўтказилганида, бошқаларни қўя турайлик, она тили ва адабиёт, тарих, маънавият ўқитувчилари меҳмонларнинг исм-шарифларини тўғри талаффуз қиладиган, Абдулла Авлонийни Абдулла Қаҳҳордан, шоирни носирдан фарқлайдиган бўлишади. Бу таклифни қабул қилмай, оёқ тираб олиш, ҳурмат билан айтганда, болаларча қайсарликдан бошқа ҳеч нарса эмас.

Аҳмаджон МЕЛИБОВЕВ

Фотоаппарат ихтиро қилинган кезлар: «Энди рассомларга иш қолмади! Мусаввирлик касб (тўғрироғи, ҳунар) сифатида тамом бўлди!» дея айюҳаннос солганлар етарлича топилган, — деб ёзади таниқли журналист Абдуқаюм Йўлдошев «Хуррият» газетасида эълон қилинган «Босма нашрлар яна қаддини тикла олади» мақоласида.

— Бироқ совуқ башоратларга қарамай, рассомчилик ҳали-ҳамон яшаб келаяпти, кўргазмаларга кишининг қаҳратони, ёзининг жазираси демай навбатда туриш оддий ҳолга айланган: дурдона асарлар юз миллионлаб долларларга сотилмоқда... Худди шундай муносабат телевидение пайдо бўлганида ҳам кўзга ташланган, яъни оламон жўр бўлиб театр ва радионинг гўрнини қазигаша шошган эди: «Зангори экран» турганда ким ҳам театрга борарди?! Ким ҳам радио эшитарди?! Аммо вақт яна калта ўйлайдиганларнинг адашганини кўрсатди: мисол излаб узоққа бориб ўтирмайлик, бугун ўзимизда қирққа яқин профессионал театр, қатор хусусий радиоканаллар ишлаб турибди.

Замон доим олдинга интилади. Бу тараққиётнинг оддий талаби. Тўғри, айна пайтда кундалик ҳаётимизни ижтимоий тармоқларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Ҳар тонгни дунё янгиликларидан бохабар бўлиш учун интернет сайтларига киришдан бошлаймиз. Дарҳақиқат, 2008 йилнинг 9 июнидан бошлаб, ҳаётимизга кириб келган iPhone ахборот олиш тизимини бутунлай ўзгартириб юборди. Аммо бу дунёда интернетдан, сайтлардан бошқа ахборот ўчоғи, ўқувчининг маънавий эҳтиёжини қондирадиган манба қолмади, дегани эмас. Бунинг устига интернет-журналистиканинг ривожланиши юртимизда яна бир муаммони келтириб чиқарди. Маълумки, «блогерлар» аталмиш янги қатламнинг саводи ғовлаган қисми тилимизни ғариблаштирди, уни кўча ти-

лига айлантди. «Ифода этиб бўлмайдиган фикр, туйғу, ҳолат йўқ!» тилимиз «Бисотидаги бир ҳовуч сўзни» (А.Қаҳҳор иборалари) тасарруф қилиб, «шов-шувли» мақола кетидан мақола ёзиб ташлайдиган «блогер»лар кўлига тушди. Энди бу мақолалар таъсирида

лашаётганини нега гапирмаяпмиз? Яқинда бир гуруҳ зиёлиларимиз Японияга, бир газета таҳририяти таклифи билан бориб келишди. Газета эрталаб беш миллион нусхада, кечкурун яна шунча нусхада чоп этилар ва ўқувчининг кўлига ўз вақтида, дақиқасига

”

— давлат ҳокимияти ва бошқарув органларида давлат тили қўлланилишига, шунингдек, қонун ҳужжатлари ва идоравий ёзишмаларнинг тўлиқ давлат тилида ёзилишига эришиш учун тизимли ишлар олиб боради. — оммавий ахборот воситаларида, хусусан, телевидение, радио ва кўчаларда рекламалар ва бошқа ташқи ёзувларнинг давлат тилида бўлишини таъминлаш, «Давлат тили ҳақида»ги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарликни қучайтириш масалаларини кун тартибига киритади.

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ»
ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНING САЙЛОВОЛДИ ДАСТУРИДАН

улғайган авлоднинг саводи қай даражада бўлади, буни тасаввур этиш мушкул эмас.

Ўйлашимизча, тилимизнинг ғариблашуви яқин-яқингача кўпчиликнинг қўлидан тушмай қолган «сарик матбуот»дан кейин айнан блогерлар «катта ҳисса» қўшмоқда.

Босма нашрларга қарши тиш қайраётганлар эринмай дунё матбуоти шу йўлдан кетаётганлигини айтишмоқда. Унда «London Evening Standard» нашри нега кунлик қозғо ададини 700 мингдан 900 мингга оширди? Ёки Британия ўқувчилари муталаанинг 85 фоизини газеталарнинг қозғо кўринишига сарф-

қадар аниқликда этиб борар экан. Ҳолбуки, интернет тезлиги жуда юқори бўлган кунчиқар мамлакат фуқаролари учун янгиликларни сайтлардан ўқиб олиш муаммо туғдирмас керак. Ёки Россияни олинг. ВЦИОМ ўлказган сўров натижаларига кўра, катта ёшли аҳолининг 70 фоиздан ортиғи қозғо нашрларни ўқишни афзал кўришини билдирган. Канадада олиб борилган тадқиқотларда эса аҳолининг 18-34 ёшли қисмининг 52 фоизи айнан газеталарнинг қозғо кўринишини ўқишни маъқул ҳисоблаган.

АҚШда эса ҳар бир оила йилига ўрта ҳисобда 140 дона китоб со-

тиб олар экан. Шу ўринда дунёнинг айрим ривожланган давлатларида интернет тармоғига муайян чекловлар қўйила бошлаганлигини ҳам унутмайлик. Рухиятшунослар интернетомания ёхуд ижтимоий тармоқларга боғланиб қолиш касаллиги ҳақида бонг уришаётгани, бундай ҳасталарни даволash учун махсус шифохоналар ташкил этилаётгани ҳам бор гап.

Хабарингиз бўлса керак, Билл Гейтс, Стив Жобс сингари интернет империяси тепасида турган сармоядорлар ўз фарзандларини «ўргимчак тўри»га яқинлаштирмаслик мақсадида, бир кунда нари борса бир соат ёки ярим соат телефон билан шуғулланишга рухсат берарканлар. Энди атрофингизга қаранг: тун-кун телефонга ёпишиб олган, интернетнинг у ёғидан кириб бу ёғидан чиқаётган болалар, ёшлар, ўрта ёшлилар, катталар...

Хуллас, жамиятимизда рақамли фотография билан мусаввирлик, телевидение билан театр, радио қандай ҳамбарчас яшаб келатган бўлса, даврий босма нашрлар билан ижтимоий сайтлар ҳам шундай яшаб қолаверади. Чексиз-чегарасиз ахборот майдонида ҳаммага жой этади, ҳатто, ортиб ҳам қолади.

Мақола якунида дунёга машҳур олим С.Капицанинг «Маданиятни сингдирмоқ лозим, ҳаттоки, куч билан бўлса ҳам, акс ҳолда бизни ҳалокат кутади», деган ҳикматли гапини эспаш ўринлидек туюлди. Босма оммавий ахборот воситалари эса одамларга айнан маданиятни сингдириш воситаларидан биридир. Табиатда эса бўшлиқ бўлмайди...

«Сабру садоқат» сериали ўнта телеканалда намоиш этилади

«Ўзбекино» Миллий агентлиги «Сабру садоқат» деб номланган беш қисмли сериални яратиш ва намоиш этиш бўйича махсус лойиҳани амалга ошириш ташаббуси билан чиқди. Сериал Ўзбекистон Қаҳрамони, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Саид Аҳмад таваллудининг 100 йиллик юбилейига бағишлаб, мамлакатимизнинг ўнта телеканалда эфирга узатилади.

Киносериал 1950-1955 йилларда ёзувчи ва унинг рафиқаси ҳаётида юз берган воқеаларга асосланган. Ёш оиланинг ёрқин умидлар ва улкан режаларга тўла бахтли ва беғубор ҳаёти бир онда остин-устун бўлиб кетади. Саид Аҳмад ҳибсага олинади.

Энди бош қаҳрамонларнинг ҳаёти қандай кечади, уларни қандай синовлар кутиб турибди, тақдир уларнинг мухаббатини қандай синайди? Сериални томоша қилиб, бу саволларнинг

барчасига жавоб топасиз.

«Аввалига «Саид билан Саида» фильмида, сўнгра «Сабру садоқат» сериалида акс этган воқеалар ҳақиқатдан ҳам Сталин қатағонининг оғир йилларида ота-онам — Ўзбекистон халқ ёзувчиси Саид Аҳмад ва шоира Саида Зуннунованинг ҳаётларида юз берган. Фильмга отамнинг автобиографик қиссалари, ота-онамнинг бир-бирига йўллаган мактублари ҳамда онам, шоира Саида Зуннунованинг кундаликлари асос қилиб олинган. Ота-онамнинг ҳаёти ва ижоди билан боғлиқ барча қўлёмалар, ҳужжат ва хатлар ўй архивимизда авайлаб сақланмоқда. Отамнинг 100 йиллик юбилейига атаб «Ўзбекино»да яратилган ушбу сериал Ўзбекистон телеканалларида намоиш этилишидан бағоят хурсандман», деб изоҳ берди сценарий муаллифи, Саид Аҳмаднинг қизи Нодири Хусанжўева.

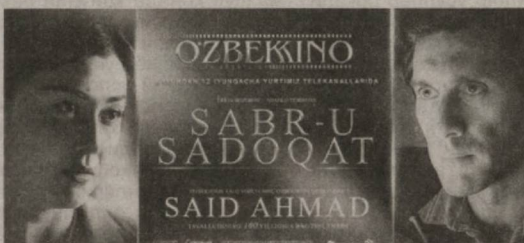
«Саид билан Саида» филь-

ми асосида яратилган сериал телетомошабинларни ўша тарихий даврга, ижод ва илҳом муҳитига етаклайди. Севги, хиёнат, пушаймонлик, кечирим-лилик, садоқат, эзгулик — томошабинлар фильм қаҳрамонлари билан бирга уларнинг кўнглидан ўтган барча кечинмаларни ҳис қиладилар.

Таъкидлаш лозимки, Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев «Адиблар ҳиёбони»нинг очилиши чоғида мумтоз асарларни ўрганиш, уларнинг ҳаёти ва ижодий йўли ҳақида китоблар нашр этиш,

фильмлар яратиш муҳимлигини таъкидлаб ўтди. Ушбу кўрсатмага мувофиқ Миллий агентлик томонидан «Сабру садоқат» телесериалининг тайёрланиши, ўзбек халқининг ёш авлодини тарбиялашдек муҳим вазифага ҳисса қўшаётганидан дарак беради.

Киносериал 8 июндан 12 июнгача юртимизнинг «O'zbekiston», «Madaniyat va ma'rifati», «Mahalla», «O'zbekiston tarixi», «ZOR TV», «MY5», «Milliy TV», «Uzbekistan-online.uz», «Sevimli TV» (9-13 июнь), телеканалларида, шунингдек, 20 июнь кун «Kinoteatr» телеканалда намоиш этилади.

Жаҳон матбуоти коронавирус ҳақида

Сайёҳлик мавсуми очилаётган Грецияда коронавирусга чалиниш яна кўпайди. Касалликдан зарарланганларнинг 2/3 қисми: мамлакатга келаётган одамлар.

Greek Times
Бир кунда 136 000 бемор коронавирус юқтирди — бу энг юқори кунлик кўрсаткич. Вазият дунё миқёсида ёмонлашиб бормоқда.

Guardian
Европа давлатларида карантин тадбирлари 3 миллиондан ортиқ инсоннинг ҳаётини сақлаб қолди.

BBC
Испания ҳукумати энг қашшоқ фуқароларга 462 евродан 1015 еврогача пул тарқатишни бошлади.

El Pais

Ўз ҳаётининг моҳиятини билмайдиган
кишиларнинг, бефарқларнинг аҳволига вой.
В. ПАСКАЛЬ

«ТОЖДОР» ВИРУС ДАБДАБАБОЗЛИКДАН ҚУТҚАРА ОЛАДИМИ?

Ижтимоий тармоқларда «яшил» ҳудудларда ўтаказила бошланган 30 кишилик тўйлар кенг муҳокама этилмоқда. Изоҳлардан сезиш мумкинки, аксарият юртдошларимиз тўйлар борасидаги бундай «чегара»нинг карантиндан кейин ҳам сақланиб қолишини хоҳлашапти.

«Уч йил илгари катта ўғлимни уйлантираман деб қарзга ботгандик, — дея фикр қолдиради бир аёл. — Яқинда «барибир ҳеч ким раҳмат айтмайди» дея, иккинчи ўғлимнинг тўйини карантинга риоя қилган ҳолда ўтказдим. Қариндошларим тўйга «айтмадинг» деб хафа ҳам бўлмадилар. Аксинча, «кимга керак дабдабозлик, қайтанга яхши қилибсизлар» дейишди».

«Опам яқинда ҳовлисида ихчамгина тўй ўтказди, — деб ёзади яна бир аёл. — Тўйдан тежалган пулга эса қувв болага бир хонали уй олиб бердик. «Ким ўзарга» тўй қиламиз деб, ўзимизни-ўзимиз қийнаб юрган эканмиз-да».

«Қузга тўй қилишни мўлжаллаб қўйгандик, — дея «пост» қолдиради яна бир аёл. — Энди ўғлим «ойижон тўйни тезлаштиринг, карантинда камхарж қилиб ўтказиб юборайлик. Ортган пулга дадам билан сизни

ҳажга жўнатаман» деб, холи-жонимга қўймапти. Бу гапни эшитиб, рости йиғлаб юбордим...» Хуллас, қолдирилган «пост»ларнинг аксарияти ижобий. Одамлар ҳатто Олий Мажлис Сенатининг тўйларга 200 кишидан ортиқ меҳмон қақирмаслик ҳақидаги қарорини ҳам бунчалик хурсандчилик билан қарши олмаган эдилар.

Маълум бўлишича, ижтимоий тармоқларда аҳолининг 30 кишилик тўйларга бўлган муносабати ҳам обдон урганилибди. Натижада 90 фоиз респондентлар ихчам тўйларни қўллаб-қувватладилар. Тўй қиламан деб қарзга ботиб, эртаси кунни ота ёки куёв боланинг хорижга отлангани ҳақида ҳам кўп эшитганмиз. Ҳатто, бунинг ортидан тузалмас дардга чалинаётганлар борлиги айтилмоқда. Шундай нохуш хабарларни эшитганимда ҳар гал маърифатпарвар бобомиз Абдулла Авлониининг юз йиллар олдин айтган гапларини эспайвераман: «Ўзбек халқини тўй балосидан қутқаринг». Ажабмас, «тождор» вирус бу борада бизга бир баҳона бўлса...

Лола МИРАЛИЕВА,
партия Тошкент шаҳар кенгаши бош мутахассиси

Қамашида бизнесни ривожлантиришдан манфаатдорлар йўқ(ми?)

Давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 29 мартдаги «Қашқадарё вилоятида кичик саноат зоналарини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига асосан 10 та ҳудудни барпо этиш белгиланган эди. Аммо орадан икки йил ўтса-да, айрим саноат зоналаридаги ишлар қуттилган даражада ташкил этилмади. Айрим тадбиркорлар ўз зиммаларидаги мажбуриятларни бажаришни ҳам пайсалга солишапти.

Яқинда Қамаши кичик саноат зонаси фаолияти билан танишиб, лойиҳаларнинг ярми ҳам ниҳоясига етказилмаганига гувоҳ бўлдик.

— Кичик саноат зонамиз 1,2 гектар майдонни эгаллаган, — дейди дирекция раҳбари Элбек Уроқов. — Ҳудудга олиб келувчи 500 метр йўлга асфальт ётқизилган, янги электр тармоғи тортилган, сувдан ҳам муаммо йўқ. Аммо зонада атиги битта субъект — «Металл гулсаф» МЧЖ ишлапти, холос.

Ушбу саноат зонаси ташкил этилган вақтда 5 та тадбиркорлик субъекти томонидан 10 та лойиҳани амалга ошириш режа қилинган. Ҳатто, айрим тадбиркорлар қурилиш ишларини бошлаб ҳам юборишганди. Аммо кўп вақт ўтмай, бирин-кетин ишлар тўхтади.

Хўш, қулай шароитлар яратилганига қарамай, нега тадбиркорлар Қамаши КСЗга келишни хоҳлашмаяпти?

— Биз асбоб-ускуналаримизни Оқузардаҳасида қурилайётган «Қамаши Файз» бозори ҳудудига ўрнатдик, — дейди ишбилармонлардан бири. — Чунки ушбу объектдан

профнастил ишларини бажариш учун катта буюртма олганмиз. Ҳозир тайёр маҳсулотни узоқ масофадан келтиришдан кўра, шу ернинг ўзида тайёрлаб ўрнатиш арзонга тушапти. Ишимиз тугагач, албатта, кичик саноат зонасидаги лойиҳамизга киришамиз.

Қурилиши тугалланмаган бинони олган «Тождор» МЧЖ режа бўйича 500 миллион сўмлик лойиҳани амалга ошириб, саноат зонасида прессланган гишт ишлаб чиқаришни йўлга қўйиши керак. Лекин тадбиркор лойиҳага ўзгартиш киратиб, энди 5 миллиард сўмлик лойиҳани амалга оширмоқчи эканини маълум қилди. Яна қайта тендер ўтказилиб, лойиҳани тўлиқ амалга ошириш учун 2020 йилнинг декабрь ойига қадар муддат берилди. Мана қарийб ярим йил ўтди ҳамки, бинони таъмирлаш ишлари 10 фоизга бажарилган, холос.

Якка тадбиркор Толмас Дўстмуродовга ҳам 2019 йилнинг сентябда ер ажратиб берилган. Тадбиркор ўтган йилнинг декабрь ойида бу ерда бино қуриб, мебель, эшик-ромлар ишлаб чиқариш мажбуриятини олган. Бироқ

орадан 8 ой ўтса ҳамки қурилишдан дарак йўқ.

«Бек Мир» МЧЖ эса қоғозни қайта ишлаш лойиҳаси бўйича бошлаган ишини жорий йилнинг ноябрида якунлаши керак. Аммо корхона ишларини кузатиб, қурилиш ишлари ҳали-бери якунланишига кўзимиз етмади. Зарур технологияларни олиб келиб ўрнатишга ҳам анча вақт кетади...

Энди ўз-ўзидан савол туғилади: нега тендерда ғолиб бўлган аксарият тадбиркорлар икки йилдан буён бу жойларни банд қилиб, ўз мажбуриятларини бажармаяптилар? Мутасаддиларчи? Нега ушбу масалага жиддий эътибор қаратишмаяпти? Ёки Қамашида ер бўлса, бино, шариот бўлса, бизнесимни шу бугун бошлайман, деган бошқа тадбиркорлар йўқми? Ёки бу ерда биз билмаган бошқа масалалар борми? Қамаши туман мутасаддиларидан бу саволларга жавоб кутиб қоламиз.

Сайфулла МАХМАТМУМИНОВ, партия Қашқадарё вилоят кенгаши раиси, халқ депутатлари вилоят Кенгаши депутати

Бўлғуси келин-куёвлар оилавий ҳаётга тайёрланмоқда

Давлат хизматлари агентлиги томонидан аҳолига карантин шароитида уйда қолиб, онлайн хизматлардан фойдаланиш учун кўплаб қулайликлар яратилмоқда.

Ана шундай қулайликлардан яна бири Тошкент вилояти Оҳангарон шаҳар ФХДБ бўлими томонидан ташкил этилди. Шаҳардаги «Бўлғуси келин-куёвлар инновацион мактаби» билан ҳамкорликда онлайн ўқув-дарслар ўтказилди. Унда шаҳардаги ФХДБ бўлимига никоҳдан ўтиш учун ариза берган бўлғуси келин-куёвлар иштирок этди.

Келгусида ажримлар билан боғлиқ салбий ҳолатларнинг олдини олиш, ёш оилалар мустаҳкамлигини таъминлаш, ёшларнинг оила ҳақидаги билим ва тушунчаларини бойитиш мақсадида ташкил этилган онлайн ўқув-дарслари шаҳар ФХДБ мудираси М.Усмонова

томонидан олиб борилди. Дарс жараёнида диний ва ахлоқий тарбия, оилавий ҳуқуқий муносабатлар, репродуктив саломатлик ва соғлом турмуш тарзи, оила бюджети ва иқтисодини бошқариш, ёшларга ҳаётда учрайдиган баъзи муаммоларни оқилона бартараф этиш, оилада миллий кадриятларнинг ўрни ва аҳамияти хусусида ҳам кенг маълумот берилди.

Шунингдек, машғулотда янги оила қурувчилар ўзларини қизиқтирган барча саволларга мутахассисдан батафсил жавоб олди.

ЎЗА

Кутинг!

МАДАНИЯТ АРБОБЛАРИ, ИУЛ БОШЛАНГ!

Янги даврга оёқ қўйилган паллада жамиятда аввалги осон ва силлиқ йўлдан юриш маъқулми ёки янги замон тақозоси билан пайдо бўлган аммо, ҳали ўрганилмаган йўлдан юришми, деган дилема пайдо бўлади...

ТУЗАТИШ:

Газетамизнинг 16-сонидан эълон қилинган "Икки ракат номоз ўқиб олишга рухсат бор..." сарлавҳали мақола сўнггида Карим Баҳриев исм-шарифи кўрсатилган. Ушбуни «Карим Баҳриевнинг ижтимоий тармоқлардаги саҳифасидан олинди» деб ўқишингизни сўраймиз.

Йўл қўйилган хато учун ўқувчилардан расман узр сўраймиз.

Онлайн дарслар:

Форишнинг сўлим табиати ёшларнинг онлайн тарзда бўлса ҳам илм олишга бўлган иштиёқларини оширмоқда. Аини пайтда туманимизда 65 та умумтаълим мактаби бўлиб, уларда 15800 нафар ўқувчи-ёшларга 1454 нафар олий маълумотли устозлар таълим-тарбия бермоқдалар.

1-умумтаълим мактаби туманимизнинг энг нуфузли мактабларидан. Бу ерда 789 нафар ўқувчига 49 нафар педагог сабоқ беради. Жамоамизда 1 нафар олий, 2 нафар 1-тоифа, 22 нафар 2-тоифали педагоглар бор. Мусиқа маданияти ўқитувчиси бўлганим боис, ўқувчиларим билан "5 та МУҲИМ ТАШАББУС" доирасида туман ва вилоят миқёсидаги тадбирларда фаол иштирок этаяпмиз. Хусусан, "Ватаним раҳнамои менинг ҳиссам" танловининг вилоят босқичида анъанавий қўшиқчилик йўналишида истеъдодли ўқувчимиз Динора Бердиназарова 2-уринни эгаллади, хор жамоамиз эса «Ватанимни мадҳ этиш — олий саодат» кўрик-танловида 3-ўринга лойиқ кўрилди. Аини пайтда барча ҳудудларда бўлганидек, коронавирус пандемияси сабабли биз ҳам онлайн иш тартибиде ишлашга ўтганмиз. Масофавий таълим йўлга қўйилганидан кейин Ёшлар Иттифоқи томонидан турли танловлар эълон қилинди. Унда ўқувчиларимиз ҳам

Ижобий тажрибалар давом эттирилиши керак

фаол қатнашиб, юқори натижаларни қўлга киритишди. Карантин вақтида ўқувчиларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш, ўқув дастурларидаги мавзуларни осон ўзлаштириш ва уйда мустақил билим олишларига кўмаклашиш мақсадида ҳар бир синф учун алоҳида телеграм ижтимоий тармоғи орқали гуруҳлар ташкил этдик. Ота-оналар эса фарзандларининг билим олишлари учун қулай шароитлар яратиб беришди. Энг муҳими, ўқитувчиларимизда ижтимоий тармоқлардан самарали фойдаланиш кўникмаси шаклланди. Тан олиш керак, пандемия сабаб онлайн бўлсада, устоз-шогирд ўртасида меҳр-муҳаббат кучайди. Ота-оналар эса устозлар, педагоглар меҳнатининг нечоғлиқ машаққатли эканини англай бошладилар. Буни уларнинг ўқитувчиларга йўллаган самимий фикрларидан ҳам билиш мумкин. Шу ўринда пандемия даврида ота-она ва фарзанд бир бутун оилага айланишнинг машғулотларни мароқ билан бажарганларида ҳам кўрдик.

Бунда айрим фарнларни паст ўзлаштирадиганларнинг яширин қирралари ҳам очилди, дейиш мумкин. Сўз бойлиги камроқ ўқувчилар эса вазифаларни ёзма равишда бажаришда фаоллик кўрсата бошлашди. Мусиқа маданияти фанида қўшиқ айтса ҳаяжонланадиган, ўзига унча-

лар ишонмайдиган ўқувчилар эса, аксинча, ажойиб қўшиқлар ижро этиб, яхши баҳоларни қайд этдилар.

Хулоса қилиб шуни айтиш жоизки, пандемия мактаб-ўқувчи ва ота-она ўртасидаги муносабатларни ҳам ўзига хос тарзда синовдан ўтказди. Энг муҳими, АКТнинг таълим тизимига қай даражада жорий этилганини кўрдик. Шунинг учун ҳам онлайн машғулотлар кейинчалик ҳам бошқа шаклларда давом эттирилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Фарангиз САЪДУЛЛАЕВА,
Фориш туман 1-умумтаълим мактаби ўқитувчиси,
Халқ таълими аълочиси.

Унутилиш билан нодир асарлар ўлмайди. Ёзувчининг
ёлғони ва лаганбардорлиги тутуриқсиз китобнинг умрини
узайтира олмайди.

ОНОРА де БАЛЪЗАК

Саид Аҳмад таваллудининг 100 йиллигига

Халқчил ижодкор

Касб тақозоси билан, ҳам адабиёт мухлиси сифатида Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Ўзбекистон Қаҳрамони Саид Аҳмад иштирокидаги тадбир, адабий учрашув, ижодий мулоқотларда кўп қатнашганман.

Устоз ёзувчи оддий, самимий тарзда гапирарди. Шу қадар оддийки, дилданки, гўё суҳбатдоши билан юз йиллар чамаси танишдек, дилдан сўзларди. Бурама-ясамалик, баланд-парвозликдан йироқ сўзлар адабиёт ихлосмандларининг юрагига тезда етиб борар эди.

Завқли, кулгуга бой воқеаларни юз-кўзи қилт этмай, сира кулмай ҳикоя қиларди. Ортиқча гапбозлиги маҳмадоналикка берилмас эди устоз ижодкор. Аини пайтда ўзи бошидан кечирган изтиробга тўла кечмишларига оид ҳикоялар юракни сиркиратмай қолмасди. Ажабмаски, Саид Аҳмад истеъдодининг ўзига хослиги ҳам, халқчиллиги, жайдариллиги ҳам унинг халққа яқинлигидан эди.

Оқила, сабри саботи метин инсон, умр йўлдоши, ижодкор Саид опа Зуннунова ҳақида хотирлаганида эса ҳамиша ҳурмат, эҳтиром билан унинг номини тилга олар эди. Ажаб, Саид опанинг суратларини ёзувчи ва шоирларимизнинг ёрқин хотиралар-

га оид китобларида кўп кўрганман. Лекин ҳеч жойда Саид опанинг ғамгин, маҳзун, аламзада фотосуратини учратмаганман. Ёруғ, нурли, истарали чехралли Саид опа унинг умр йўлдоши каби шўронинг зуғумли замонидаги таъқибу маломатларига қандай бас келган экан? Шунча сабру матонатни, ирода қувватини қайдан топа олган, ҳали ҳамон шуни уйлайман...

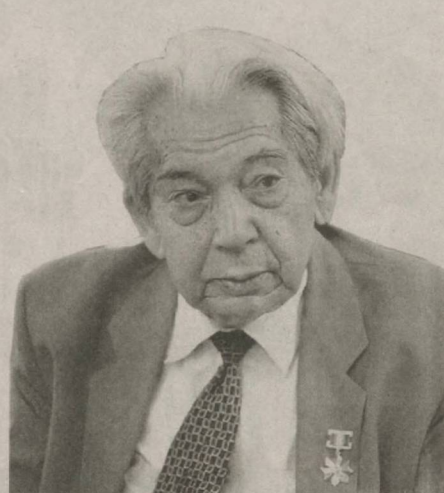
Саид Аҳмаднинг «Уфқ», «Жимжитлик» каби романлари тинчликнинг кадр-қиммати, эзгулик ва ёвузликнинг мангу курашидан сўзлайди. Унинг асари асосидаги «Келинлар кўзғолони», «Кўёв» спектакллари ҳамон ойнаижаҳондан ҳам, мухлислар кўнглидан ҳам тушмай келмоқда. «Киприкда қолган тонг» номли тўпламига кирган қисса ва ҳикоялари эса шўро даврининг жирканч қиёфаси, қонли қўлларини ҳозиргача «ўша даврда автобус беш тийин, ширин сув уч тийин эди...» қабилда соғинувчиларга яна бир

бор эслатиб қўяди. Борини борича тасвирлаш Саид Аҳмад ижодининг ўзига хос жиҳатларидан эди.

... Пойтахтимизнинг Адиблар хиёбони. Саид Аҳмад ҳамда Саид Зуннуваннинг яқдиллиги, ҳамжиҳатлиги, уларнинг садоқати, ибратга арзигулик фазилатларни моҳир ҳайкалтарош, Ўзбекистон халқ рассоми Равшан Миртожиев аққол ифодалаб бера олган.

Бугун «саводи», дунёқараши ижтимоий тармоқлардаги ола-таъсир ёзишмалар орқали шаклланаётган ёшлару катталар борлиги афсусланарли. Адиблар хиёбони каби муаззам масканлар, миллий адабиётимизнинг энг сара намуналари, устоз адибларимиз ижоди бадий дид ва саводнинг тўғри шаклланиши, сўз санъатининг мафтункор олаmidан баҳра олиш, ҳаётнинг оқу қорасини фарқлай билишда яхши маёқдир.

Назокат УСМОНОВА,
ЎЗА мухбири

Уларни Ҳалима Худойбердиева «кутиб олди»

Ҳалима Худойбердиева номидаги она тили ва адабиёти фанларини чуқурлаштириб ўқитишга ихтисослаштирилган мактаб-интернатда сирдарёлик ижодкорларнинг «Сайхун саболари», «Сирдарёнинг мавжлари», «Сирдарёда улугвор ўзгаришлар» номли китобларини Ижод мактаби ва вилоят халқ таълими бошқармасига тақдим этишга бағишланган «Маърифат улашинг» тадбири ташкил этилди.

Унда Ўзбекистон халқ шоири Сирожиiddин Саййид, Қорақалпоғистон халқ шоири Рустам Мусурмон, Сирдарё вилояти ҳокимининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари Отабек Носиров, Ёзувчилар уюшмаси Сирдарё вилояти бўлими раҳбари, сенатор Ҳаётхон Ортиқбоева, Гулистон давлат университети профессори Равшан Маҳмудов, Ёзувчилар уюшмаси аъзолари Анвар Тоға, Баҳор Холбекова, Норинисо Қосимова сўнгари нуфузли меҳмонлар иштирок этдилар.

«Сайхун саболари», «Сирдарёнинг мавжлари», «Сирдарёда улугвор ўзгаришлар» номли китоблар вилоятимизда «Бешта муҳим ташаббус»нинг тўртинчи йўналиши бўлган Ёшлар маънавиятини юксалтириш, улар ўртасида китобхонликни кенг тарғиб қилиш бўйича тизимли ишлар олиб борилаётганлигини яна бир тасдиқидир, — деди тадбирда Отабек Носиров.

Ҳалима Худойбердиева номидаги Ижод мактаби директори, таниқли шоир Муҳаммад Исмоил эса янги китобларнинг Сирдарё адабий муҳитида жуда катта ўрин эгаллашини, уларни китоб ҳолига келтириб, сирдарёликларга тақдим этишда Ёзувчилар уюшмаси раиси Сирожиiddин Саййиднинг улкан

ҳиссаси борлигини таъкидлади.

— 2020 йил биз учун яна бир қувончли воқеа бўлдики, бу сирдарёлик ижодкорлар Алиқул Хонимқулов, Аҳрор Байзо ҳамда Абдуғани Абдурахмоновларнинг Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси аъзолигига қабул қилингани бўлди, — деди Муҳаммад Исмоил.

Маълум бўлишича, ёзувчилар уюшмаси томонидан сардобаликларга беш мингта, Сирдарё вилояти халқ таълими бошқармасига эса ўттиз беш мингта китоб совға қилинган. Тадбир баҳона яна олти мингдан зиёд турли бадий асарлар жамланмаси сирдарёлик ёшларга тўхфа қилинди.

— Гўё кечагина Ҳалима опа билан юзма-юз туриб гаплашар эдик, — дейди Сирожиiddин Саййид. — Бугун эса опа номидаги улкан қоснонда ўқувчиларга яратилган шароитлар кўзимизни қувонтиряпти...

Ҳалима Худойбердиеванинг тарихий музейи шоира билан боғлиқ хотираларни эслатиб турар экан, уларнинг руҳи янада шод бўлади. Бу мактабда улуг адиб ва шоирлар етишиб чиқишига аминман.

Феруза БОЙДАВЛАТОВА,
Ҳалима Худойбердиева номидаги
Ижод мактаби физика
фани ўқитувчиси

МИССИОНЕР БУЗУҚ ҒОЯ ёшларни асрайлик

Прозелизм — бошқа бир динга ишонган фуқарони ўз динидан воз кечишига ва ўзга динни қабул қилишига қаратилган ҳаракатдир.

Миссионерлик тўғрисида гап кетганда, унинг таркибий қисми ҳисобланган прозелитизм тўғрисидаги баъзи маълумотларни билиб олиш лозим.

Миссионерлик аъзолари бошқа динга эътиқод қилувчи одамга ҳеч қачон ўз динини устун қўйиб, бошқанинг динини камситишдан гап бошламайди. Балки, ўз дини билан унинг дини ўртасидаги ўхшашликларга тўхталади. Масалан, «Исо пайғамбар Исролда ҳам пайғамбар сифатида тан олинади», дейди. Сўнгра, Исо (а.с.) буюклиги, Қуръоннинг бир неча оятларида ҳам зикр этилганлигини айтиб, Инжилдаги мисоллар билан бойитади.

Бундан ташқари, миссионерлар ўзларини китобларида айрим Қуръони карим оятларини ҳам келтириб, мақсадлари йўлида хизмат қилдирмоқчи бўлади. Бу ҳолатни ўзбек тилида чоп қилинган китобларда ҳам кузатиш мумкин.

Миссионерлик билан шуғулланувчи секталарнинг мақсадлари кўпмиллатли жамиятимизда диний бағрикенглик, ўзаро иноқлик ва тинчликка зарар етказишидир.

Тарихдан маълумки, миссионерлар худди шу йўл билан бир неча давлатларнинг ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаётини издан-чикарди. Яхлит бир халқ

ва миллатни парокандаликка олиб келиб, уларни гуруҳ ва табақаларга бўлиб юбориш уларнинг асосий мақсадидир. Оқибатда, халқларнинг асрлар оша шаклланиб келган миллий ва диний қадриятлари оёқости бўлишига ва ниҳоят, йўқолиб кетишига олиб келди.

Масалан, Индонезияда ҳаракат қилган миссионерлар йигирма беш йил мобайнида минглаб одамларни ўз томонларига оғдириб олишди ва охир-оқибат улар яшаётган Шарқий Тиморни мамлакатдан ажратди. Худди шундай ғаразли услуб Судан мамлакатининг жанубини, яъни Дарфур вилоятини ажратиб олишда ҳам қўлланилган.

Миссионерлар Исролом аҳкомларини бузиб кўрсатиш, Қуръон оятларини бир-бирига қарама-қарши қўйиш, Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи ва саллам ҳадисларини нотўғри талқин қилиш каби динимизга мутлақо хос бўлмаган, ўта пасткаш услублардан ҳам кенг фойдаланиб келишмоқда. Афсуски, кўп ёшларнинг эътиборсизлиги, бефарқлиги уларнинг қабиҳ ниятларини амалга оширишда жуда қўл келмоқда.

Бугунги ахборот асрида — миссионерлар ғаразли ниятларини амалга оширишда оммавий ахборот воситаларидан ҳам кенг фойдаланмоқда. Ўзларининг миссионерлик ғояларини тарғиб қилувчи рисола, журнал ва матнлар маҳаллий тилларга таржима қилиниб, аҳоли ўртасида текин тарқатилади. Сунъий йўлдош орқали узатиладиган ўнлаб телекурслару радио эшиттиришлари, интернет саҳифалари орқали кенг тарғибот-ташвиқот ишлари олиб борилиши натижасида дунёда миссионерлик ҳаракатлари кенг ёйилишига сабаб бўлаётди.

Минг афсуски, айрим юртдошларимиз мўмайгина даромад топиш мақсадида ўз киндик қонлари тўқилган юртдан узоқлашиб, олис ва нотаниш юртларга бориб, оқибатда уларнинг аксарияти айнан миссионерларнинг тузоғига тушмоқда. Бошқа эътиқод, бошқа менталитет вакиллари орасида яшаган ёшларимиз ўз миллий маънавиятларидан узилиб, ўзгаларнинг рухий-маънавий таъсирига тушиб қолмоқда. Ҳали имон-эътиқоди шаклланиб улгурмаган ёшларни бундай бузуқ ғоялардан асраш — бугунги кунимизнинг энг муҳим масалаларидан биридир.

Аминжон ИСМОИЛОВ,
Сирдарё туман бош имом-хатиби

Зоминда дастлабки дам олувчилар сардобаликлар бўлди

Хушманзара Зомин тоғлари бағрида жойлашган «Азим Зомин шифо» сўхатгоҳининг янги мавсумдаги дастлабки дам олувчилари Сардоба тошқини туфайли жабрланган юртдошларимиз бўлди.

Жиззах вилоятида Сардоба сув омбори тошқинидан жабрланганларга ёрдам кўрсатиш, уларни моддий, рухий қўллаб-қувватлаш ишлари давом эттирилмоқда. Сув тошқини оқибатида жабрланганларни биринчи бўлиб ўз уйларида жой берган жиззахликлар бугун офат оқибатларини бартираф этишда ҳам фаол иштирок этаётир. Аини пайтда Жиззах вилоятидан 20 та

қурилиш ташкилоти таркибида мингдан зиёд қурувчи-ҳашарчилар Мирзаобод туманидаги турар жойни қайта тиклаш, янги уйлари қуришда меҳнат қилмоқда.

Коронавирус пандемияси карантини даврида «Яшил ҳудуд» тоифасига киритилган Жиззах вилояти Зомин туманидаги «Азим Зомин шифо» санаторияси фаолиятини тошқиндан жабрланган меҳнат фахрийларини дам олдириб,

соғломлаштиришдан бошлади. Аини пайтда санаторияда 10 нафар нурунийлар дам олиб, соғлигини тиклаётир.

—Бошимизга оғир ташвиш тушган пайтда ёлғизлатиб қўймаган ҳукуматимиздан, халқимиздан беҳад миннатдоримиз, — дейди сардобалик дам олувчилардан бири Озман опа Аҳмедова. — Шундай пайтда бизга кўрсатилаётган моддий, маънавий ёрдам, руҳимизни

кўтариб, қийинчиликларни енгишимизга катта мадад бўлаётир. Санаторий мулаззамликлари ўзлари бориб бизни дам олишга таклиф қилганидан беҳад миннатдоримиз. Зоминнинг сўлим ҳавоси, санаторияда яратилган яхши шароитлар дардимизга дармон бўлмоқда. Кўрсатилаётган меҳр-мурувват учун катта раҳмат.

Т. БЕКНАЗАРОВ, ЎЗА

Эълон

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий Кенгаши қуйидагиларни сотиб олиш учун тендер эълон қилади:
1. Кондиционер (25 кв.м гача худудни қамраб оладиган).
2. Телевизор (85 диагональ).
3. Видеоконференция алоқа учун камера.

**Мурожаат
учун телефон:**

**71 239-45-77,
71 277-60-73**

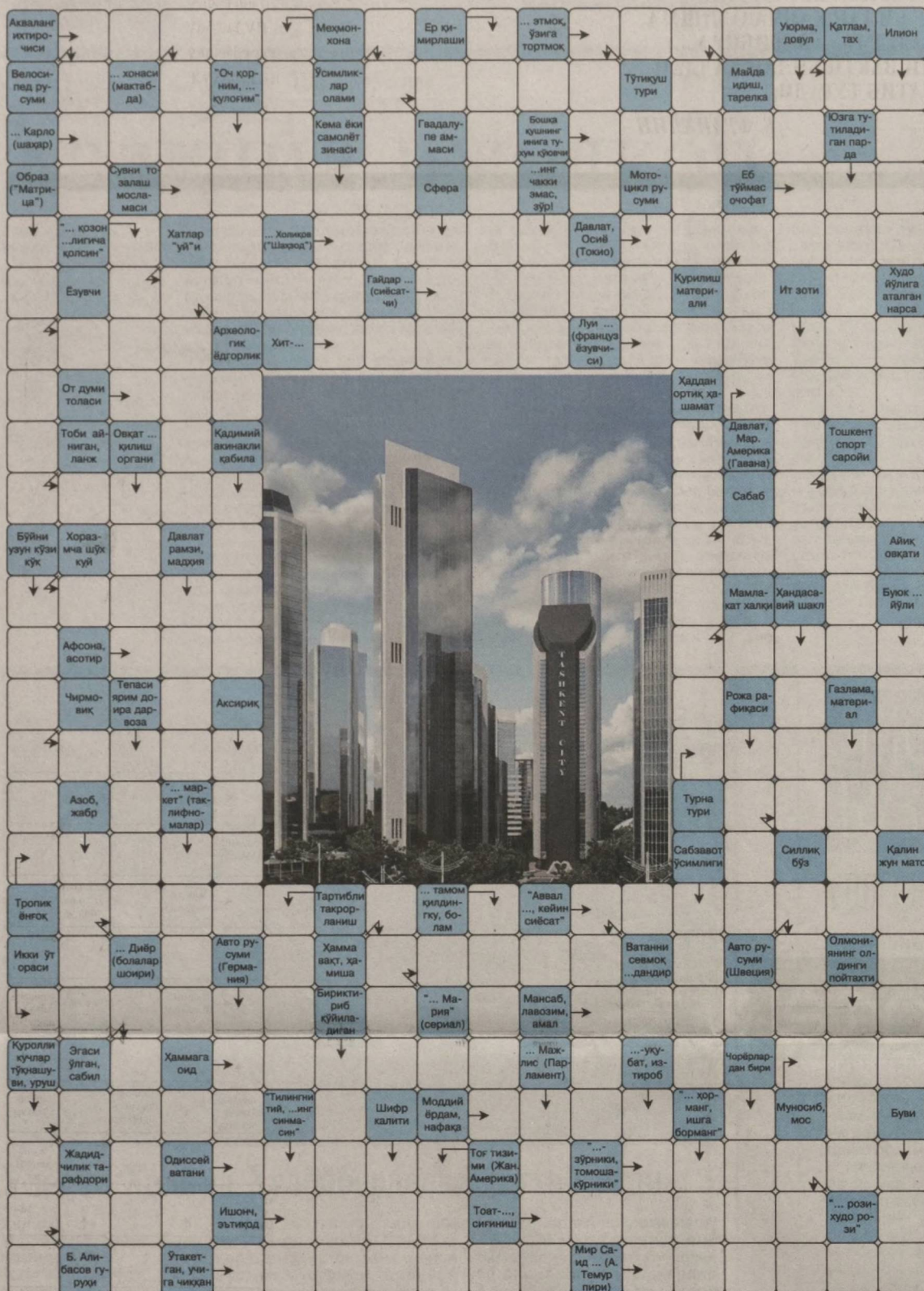

АФТИДАН, БАРЧА ТУҒМА ЭҲТИРОСЛАРИМИЗ
ИЧИДА, АЙНИҚСА ҒУРУРИМИЗНИ
ЕНГИШИМИЗ ҚИЙИН БЎЛСА КЕРАК, УНИ
ҚАНЧА БЕРКИТМА, У БИЛАН ҚАНЧА ОЛИШМА,
БЎҒМА, ЧАЛА ЎЛИК ҚИЛМА — БАРИБИР У
ЯШАЙВЕРАДИ, ВАҚТИ-ВАҚТИ БИЛАН ҲАДДАН
ОШИБ, ЎЗИНИ КЎРСАТИБ ТУРАДИ.

Б. ФРАНКЛИН

Фақат уйда қолиб,
фарзандингиз,
онангиз, отангиз ва
бошқа яқинларингизни
асранг!
Уйда қолинг.
Бирмиз! Қалбан
биргамиз!

Москвада изоляция тартиби бекор қилинди

Россия Федерацияси пойтахти Москва шаҳрида ўз-ўзини яккалаш ва паспорт тартиби ҳамда фуқароларнинг сайр қилиш жадвали бекор қилинди. Бу ҳақда шаҳар мэри Сергей Собянин маълум қилган. Шаҳар аҳолиси, шу жумладан, 65 ёшдан ошганлар

ва сурункали касалликларга чалинган фуқаролар ҳам чекловларсиз ташқарига чиқиши, ўз иши билан шуғулланиши ва жамоат жойларига ташриф буюриши мумкин. "Фуқаролар жамоат жойларида ниқоб, қўлқоп тақиши ва ижтимоий ма-софани сақлаши керак", — дейилади хабарда.

Тожикистонда коронавирусга чалинганлар 4 минг 609 кишига етди

Тожикистонда охири кунда коронавирусга чалиниш билан боғлиқ 80 та ҳолат аниқланган, жами касалланганлар сони ҳозиргача 4 минг 609 кишини ташкил этмоқда, деб маълум қилди мамлакат соғлиқни сақлаш вазирлиги матбуот хизмати.

Хабарда айтилишича, мамлакатда COVID-19 диагнози билан 1 минг 176 киши касалхонага ётқизилган, касаллик туфайли вафот этиш ҳолатлари 3 июндан буён қайд этилмапти, айни пайтда пандемия 48 кишининг ёстиғини қуритди, 90 киши тузалиб уйига жавоб берилган.

ЖССТнинг сўнгги маълумотига кўра, дунё бўйича коронавирус билан касалланганлар сони ҳозиргача 6,7 миллион кишидан ошган, 397 минг киши касаллик қурбони бўлди.

human.uz

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

"COVID-19" касаллигига чалинган 4520 нафар беморнинг қайд этилиши ва соғайганини баъдан боғлиқ курсаткичлар жадвали

Худуд номи	Касаллик қайд этилганлар сони	Соғайтиш сони ва фоиси	Вафот этганлар
1. Қорақалпоғистон Респ.	136	133 98%	
2. Андижон вилояти	181	177 98%	
3. Бухоро вилояти	466	450 97%	
4. Жиззах вилояти	3	3 100%	
5. Қашқадарё вилояти	11	6 55%	
6. Намангон вилояти	242	142 59%	4
7. Намангон вилояти	270	251 93%	
8. Самарқанд вилояти	381	321 84%	2
9. Сирдарё вилояти			
10. Сурхондарё вилояти	44	43 100%	1
11. Фарғона вилояти	158	157 99%	1
12. Хоразм вилояти	244	233 95%	
13. Тошкент шаҳри	2384	1543 65%	10
Жами	4520	3459 76%	18

@savuz

@savmatbuototibi

Солғиқни сақлаш вазирлиги

Жамъиятчилик билан алоқалар бўлими.

Болаларни почта орқали юбориш қонунга зид!

1913 йилнинг 1 январидан бошлаб АҚШда почта хизматлари давлат томонидан йўлга қўйилгач, фуқаролар бир-бирларига мебель, озиқ-овқат, ҳатто, 22 – 68 кг.гача бўлган уй ҳайвонларини ҳам жуната бошладилар. Энг қизиги, аҳоли ўз фарзандларини қариндошлариникига жунатишда ҳам почта хизматидан фойдалана бошлашди. Маълумотларга қараганда, уша иили 15 цент эвазига 8 ойлик чақалоқ илк бор почта орқали буvasига етказиб берилган. Бунда асосан йўл ҳақининг арзонлигига эътибор қаратилган. Бундан ташқари, АҚШнинг «Почта тўғрисидаги қонун»га кўра, одамларни жунатишга расман рухсат берилганди. Ушбу воқеа "New York Times" газетасида катта шов-шувларга сабаб бўлса-да, болаларни почта орқали жунатиш

кейинчалик одатий ҳолга айланган... Болаларни почта орқали юбориш аҳоли учун хавфсиз эди. Уша даврда аҳоли почтачиларга ута катта ҳурмат ва ишонч билан қарашар, почта хизмати тарихчиси Дженни Линчнинг айтишича, «қишлоқ почтачилари» ҳатто, доялик қилишлари ҳам мумкин бўлган. 1915 йилга келиб, болаларни «Бандероль» қилиш ҳолати почта орқали юбориш шунчалик кўпайиб кетдики, натижада АҚШда болаларни юк сифатида рўйхатга олишни тақиқловчи қарор пайдо бўлди. Аммо бу ҳам ёрдам бермагач, 1920 йилнинг 13 июнида почта орқали болаларни юборишни қатъий тақиқловчи қонун қабул қилинганидан кейингина бу жараёнга барҳам берилди.

Дилфуза ЖУМАОЕВА,
Андижон вилояти,
партия фаоли

Фотофакт:

Умид АРСЛОНБЕКОВ олган сурат

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси
Марказий кенгаши Андижон вилояти ҳокими,
Олий Мажлис Сенати аъзоси
Шухрат Абдурахмоновга оналари
САОДАТ ҲОЖИ ОНАНИНГ
вафоти муносабати билан таъзия изҳор қилади.

ЎЗБЕКИСТОН
«МИЛЛИЙ
ТИКЛАНИШ»
ДЕМОКРАТИК
ПАРТИЯСИНING
ИЖТИМОЙ-СИЁСІЙ
ГАЗЕТАСИ

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ:

Алишер КОДИРОВ – кенгаш раиси,
Акмал САИДОВ, Абдулазиз АККУЛОВ, Аброр ПЎЛАТОВ,
Амриддин БЕРДИМУРДОВ, Бахтиёр САЙФУЛЛАЕВ,
Илхом АБДУЛЛАЕВ, Минҳожиддин МИРЗО,
Нодир МУХТОРОВ, Отабек ЖИЯНБОВЕВ,
Озодбек НАЗАРБЕКОВ, Ортиқали ҚОЗОҚОВ,
Феруза МУҲАММАДЖОНОВА, Хуршид ДЎСТМУҲАММАД,
Шерзодхон ҚУДРАТХЎҲАЕВ, Шавкат ШАРИПОВ,
Шухратжон АХУНДЖАНОВ.

Бosh муҳаррир:
Миродил АБДУРАҲМОНОВ

ТАҲРИРИЯТ

Манзили:
Тошкент шаҳри,
Миробод тумани,
Буюк Турон кўчаси,
41-уй.
Газета таҳририят
компьютер
марказида терилди
ва саҳифаланди.

Муаллифлар фикри
таҳририят нуктаи
назаридан фарқ
қилиши мумкин.

Таҳририятга келган хатлар доимий
эътиборимизда бўлиб, улар
муаллифларига қайтарилмайди.

Набатчи муҳаррир:
Равшан МАҲМУДОВ
Набатчи:
Моҳира БАХТИЁРОВА
Дизайн:
Маъмуржон ҚУДРАТОВ

Электрон почта:
mtiklanish@bk.ru / mtiklanish@mail.ru

ТЕЛЕФОНЛАР:
Қабулхона (факс): (0-371) 232-12-03, +99897 741-20-22, +99897 755-10-11

Газета «SHARQ» нашриёти-матбаа акциядорлик компаниясида
чоп этилди.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй

2008-йил 29 октябрда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлиги томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган.
Газета ҳафтанинг чоршанба куни чикади.
Алали – 5 112.
Газетанинг баҳоси келишилган нархда.
Қоғоз бичими: 350x587. Ҳажми: 6 босма табоқ
Буюртма – 626
Босишга топширилиш вақти 21.30.
Топширилди 04:00

ISSN 2010-7714

123456